Година 11-та. Цариградъ, 25 Марта 1877. Брой 124

НАПРѢДЪКЪ излѣзва всѣкой Петъкъ.

Прѣдплата.

За годинѫ, вѫтрѣ въ Държавѫтѫ **1** Турска Лира **Златна.** За годинѫ вънъ отъ Държавѫтѫ 6 бѣли меджидіета. За 6 мѣсеца 3 бѣли меджидіета.

Настоятелитѣ отговарятъ за заплатѫтѫ и зематъ на 15 едно като съберѫтъ отъ 5 спомоществованія на горѣ, и на 10 едно, като съберѫтъ отъ 10 на горѣ.

НАПРѢДЪКЪ

ВѢСТНИКЪ ЗА НАРОДНЫ, ПОЛИТИЧЕСКЫ И КНИЖЕВНЫ НОВИНЫ

Спомоществованіята почнуватъ отъ началото на всякой мѣсецъ.

Подписката на спомоществованіята става **Въ Ц/градъ** при **Ив. Найденова** Редактора и притежателя — Агопіанъ-ханъ № 14.

Статіи и дописки за общеполезны и народны работы са вмѣстяватъ съ благодареніе, но въ всякой случай трѣбва да сѫ снабдени съ потрѣбнытѣ подписы.

За частны извѣстія са плаща по два гроша на редъ.

Испращанытѣ за обнародванье статіи и дописки назадъ са не вращатъ.

Понеже годишното теченіе на Вѣстникътъ е една Лира турска, а настоящата стойность на Лирѫтѫ съ *Кайме* е гр. 160, онія отъ нашитѣ почитаемы Настоятели или Спомоществователи, които бы ни внесли пары въ *Кайме* или *тембры*, трѣба да са съобразяватъ *за тѫзи само седмицѫ* съ показанѫтѫ цѣнѫ на турскѫтѫ Лирѫ.

ЦАРИГРАДЪ, 24 Марта 1877.

По новыйтъ отъ отпечатванього на послѣднія брой на ластъ ни телеграммъ бѣше отъ 17/29 Марта изъ Лондонъ, който казуваше: «Вѣрно е че, понеже министерството удобри Протоколътъ, рѣшено е да стане едно миролюбиво спогожденіе. Англійското правителство ще подпише тоя Протоколъ, ако русскыйтъ Императоръ склони да пріеме на себе положителного и *изрично* задлъженіе да обезоржи войскѫтѫ си.» Въ истыйтъ тоя день изъ Петерсбургъ телеграфътъ извѣсти слѣдующего: «Тука, въ Петерсбургъ, са сматрятъ като рѣшени съ общо съгласіе главнитѣ въпроси. Черногорскытѣ прѣдставители, вслѣдствіе на новы наставленія, ще останѫтъ въ Цариградъ.» А отъ Вѣнѫ, сѫщыйтъ пакъ тоя день, 17 Марта, единъ телеграммъ каза че «въ дипломатическытѣ кржгове владѣе рѣшително убѣжденіе за едно ближе и пълно споразумѣніе върху Источнытѣ работы.» Тъй, подиръ застрашителнытѣ прѣди два-три дни извѣстія, които минутно пове подкрѣпихѫ убѣжденіята на оныя, които сматряхѫ войнѫтѫ за неизбѣжнѫ, дойдохѫ горѣреченытѣ три телеграммы и ни донесохѫ миролюбивы и благопріятны вѣсти. Въ това врѣме, всичкыйтъ политическый свѣтъ и публиката отвредъ очакваше съ нетърпѣніе да чуе конечного споразумѣніе между Силытѣ, подписванього на Протоколътъ, каквото и да было неговото съдържаніе, и слѣдователно избѣгванього на войнѫтѫ и распущанього на натрупанытѣ по границытѣ на Россіѫ и Турціѫ многобройны войскы. И его че, най послѣ, туй ожидано телеграфическо извѣстіе дойде да ни каже, че Протоколътъ са подписалъ въ Лондонъ на 19/31 Марта въ сѫбботѫ слѣдъ пладнѣ.

Тука, прѣди да видимъ по намѣркы изказаного отъ нѣкои вѣстницы мнѣніе за съдържанього на подписаный вече Протоколъ, длъжни смы да прѣдставимъ на читателитѣ си нѣкои отъ размышленіята, които направихѫ тѣ прѣди туй колко годѣ утѣшително извѣстіе за горѣреченытѣ обезпокоителны телеграммы.

«Тѣзи телеграфическы извѣстія, казува единъ отъ тѣзи вѣстницы, имѫтъ безъ съмнѣніе величайше значеніе и важность, понеже успокояватъ духоветѣ на публикѫтѫ и распръскватъ прѣобладавшитѣ страхове за единъ палѣщѫ источнѫ или европейскѫ войнѫ, а таквозито тѣхно вліяніе са отрази въ чувствителного покачваніе на фондоветѣ въ борсытѣ. Никакъ не е чудно, казва тоя вѣстникъ, ако телеграфътъ, въ послѣднія часъ на споразумѣнього ни извѣсти ненадѣйно, че Императоръ Александръ склонява наистинѫ да обяви «положително и *изрично*» обезоржванього на русскѫтѫ войскѫ, по съ условія, които англійского пъкъ правителство не може да пріеме. Но ако и безъ условія даде русскыйтъ монархъ обѣщаніето за обезоржваніе, испълненіето на обѣщаніето му твърдѣ е вѣроятно да прѣдизвика и слѣдъ подписванього на Протоколътъ новы между спогождаващытѣ са Силы разногласія. Тѣзи съмнѣнія ни вдѫхва языкътъ на полуофиціалнытѣ органы на русскѫтѫ дипломаціѫ, и начинътъ, по който разискуватъ въпроса за обезоржваніето. *Нордъ* наприм. явно обявява въ единъ членъ, че Россія иска да са обезоржи, но иска съврѣменно и «да бѫде господарка въ извършванього на обезоржваніето когато и както го види за благословно и до колкото ще разсѫди за достатъчно поржчителствовано осигуряванього на Христіанытѣ и за достатъчно серіозны прѣобразователнытѣ на Портѫтѫ расположенія.» А въ туй прѣдназваніе на русскѫтѫ дипломаціѫ лѣжи всичката опасность, мыслимъ ный. Ако тѣзи думы на *Нордъ* изказватъ, както обыкновенно са вѣрва, мыслитѣ на князя Горчакова, излѣзва отъ тѣхъ, че Россія нѣма намѣреніе да са обезоржи изведнъждь слѣдъ подписванього на Протоколътъ, но ще чака поне първытѣ слѣдствія отъ тойзи международенъ Актъ, относително до поржчителствата за осигуряванього на Христіанытѣ и до приложеніето на реформытѣ въ Турціѫ. Съ другы думы, русската въ Кишеневъ войска, было всичката, было часть отъ неіѫ, ще държи настоящето си при границытѣ угрожающе положеніе, догдѣто петерсбургскыйтъ Кабинетъ са увѣри отъ дѣлата, че прѣобразователната программа е почнѫла дѣйствително да са прилага въ Турціѫ и че е излишно за напрѣдь всяко отъ вънъ натисканье на В. Поргѫ. Но подъ таквызъ условія нѣма никакво съмнѣніе че императорското отоманско правителство не ще склони да са обезоржи турската войска, нито може, разбира са, да пріеме едно положеніе чудновато, недостойно и опасно. положеніето на единъ обезоржженъ Държавѫ, надъ главатѫ на който висѝ Димоклеевъ мечь, както самъ «Нордъ» наричаше въ послѣдне врѣме русскѫтѫ въ Кишеневъ войскѫ. А ако и Турція задържи на оржжіе, по примѣрътъ на Россіѫ, нареденѫтѫ си по Дунава войскѫ, възможна ли е человѣческы сполуката на Портиныте старанія за прѣорганизуваньето на Държавѫтѫ отъ административнѫ и економическѫ точкѫ зрѣнія, т. е. за испълненіето на нейнытѣ обѣщанія? Не, разбира са, защото кървото и главно за това условіе е, да са освободи императорского правителство отъ туй военно почти положеніе, въ което са намѣрва, и отъ тѣжкытѣ разноскы, които туй положеніе води слѣдъ себе. А като не са испълнятъ, по тѫзи причинѫ, реформытѣ, петерсбургскыйтъ Кабинетъ не ще са забави да подпови своитѣ противъ В. Портѫ прѣдставленія, и, основаванъ тогава на Протоколътъ, да призове и пакъ европейскытѣ Силы за да са произнесѫтъ, да ли не е врѣме да са споразумѣятъ върху нѣкои по практичны мѣркы, които трѣбва да са земѫтъ, за нарежданьето на турскытѣ работы. Така въпросътъ ще са намѣри на истѫтѫ точкѫ, на коѝто е былъ и прѣди единъ и прѣди двѣ годины, безъ да пристѫпи нито стѫпкѫ къмъ миролюбиво изравненіе. Отъ другѫ страна, доста е съмнително да ли ще да пріеме Портата лондонскыя Протоколъ съ по голѣмо усърдіе отъ онова, съ което пріе прѣдложеніята на Конференціѫтѫ въ Цариградъ, а еще по съмнително е да ли ще склони да подпише мирътъ съ Черна Горѫ, ако князь Николай постоянствува до край въ послѣднитѣ си домогванія.»

Какъ и да е, а черногорскытѣ прѣдставители сѫ и днесъ въ Цариградъ, и Протоколътъ е вече подписанъ, а и пакъ сѫщата неизвѣстность владѣе помежду общество за конечного изравненіе на настоящытѣ источны мѫчнотіи, и пакъ сѫщето недовѣріе за споразумѣнього на интересующытѣ са правителства. Но прѣди всичко, нека видимъ какво е горѣ-долу съдържаніето на подписаный Протоколъ. Споредъ свѣдѣніята на «Фаръ дю Босфоръ» отъ добръ источникъ, както казува, Протоколътъ съдържавалъ слѣдующытѣ условія:

«Великытѣ въ споразумѣніе Силы показватъ, че са споразумѣхѫ за источнѫтѫ кризѫ; че туй споразумѣніе станѫ явно чрезъ свикваніето на Конференціѫтѫ въ Цариградъ, която положи основытѣ на умиротвореніето на княжествата и на областитѣ Босна, Херцеговина и Българія; че и слѣдъ несполукѫтѫ на Конференціѫтѫ споразумѣніето все ново подтвърждение чрезъ Протоколътъ. Великытѣ въ споразумѣніе Силы земѫтъ подъ забѣлѣжкѫ сключеныйтъ между Сърбіѫ и господарствующѫтѫ Силѫ миръ и прѣ поржчватъ на Портѫтѫ испълненіето на реформытѣ, за приложеніето на които са обѣщахѫ въ Конференціѫтѫ нейнытѣ пълномощницы и които са задължи да испълни чрезъ циркулярътъ на Сафветъ паша. Колкото за обезоржваніето, Протоколътъ съвѣтува Портѫтѫ да са обезоржи и да непроводи въ Петерсбургъ особенъ свой пълномощникъ, за да са споразумѣе незабавно съ Россіѫ за распущаньето на русскѫтѫ войскѫ. А като поржчителство за испълненіето на реформытѣ Протоколътъ дава на посланицытѣ, на пълномощницытѣ министры и на мѣстнытѣ агенты правото да надзираватъ надъ дѣлата на отоманското правителство; най послѣ са казува че, въ случай ако бы отоманского правителство да не испълни реформытѣ, великытѣ въ споразумѣніе Силы ще размыслятъ.»

И така, при всичкытѣ тыя и другы розновидны съкращенія и прѣдложенія на Протоколътъ, публиката първо и първо не може, разбира са, слѣпо да повѣрва въ чудотворнѫтѫ силѫ на единъ документъ, на който не познава точно или никакъ съдържаніето; второ, въпросътъ за обезоржваніето на Россіѫ остава висящъ, като са е отложило разглѣжданього му за по послѣдни прѣговоры, а това желаеше русского правителство. Истина е, че единъ телеграммъ отъ 2 April. (н.) казува: «Прѣдставителитѣ на Силытѣ подписали единъ актъ, който съдържалъ обявленіята отъ графа Шувалова за желаніето на Россіѫ да са обезоржи;» туй извѣстіе не са е подтвърдило еще отъ другы по новы телеграммы и са сматря като измыслица; но ако и да са подтвърди то, остава да видимъ отъ какво естество е тойзи актъ и подъ каквы условія са е обѣщала Россія да са обезоржи, или е взела на себе си задлъженіето да са обезоржи и да распустне многобройнѫтѫ си въ Кишеневъ войскѫ. Отъ другѫ страна, недовѣріето и страховетѣ на публикѫтѫ иматъ причинѫтѫ си и въ това, гдѣто и до сега не е станѫло нѣкакво споразумѣніе между В. Портѫ и Черна Горѫ, а и справедливо казахѫ нѣкои отъ европейскытѣ вѣстницы, че въпросътъ черногорскый е по важенъ и отъ въпросътъ на Протокола. Защото, сега за сега е толкозъ трудно на В. Портѫ да пріеме домогваніята на Чер.-Горѫ, колкото и на князя Николая да са остави отъ тѣхъ, като гы нарече прѣди малко послѣдни и неизмѣнны. А като са вземе прѣдъ видъ че може единъ день да чуемъ че сѫ са прѣкъснѫли съвършенно прѣговорытѣ и че пълномощницытѣ на князя си сѫ отишли безъ да свършѫтъ нѣщо, и отъ другѫ страна, че сѫ почнѫли изново непріятелскытѣ между княжеството и Портѫтѫ дѣйствія, което бы осуетило послѣднитѣ умиротворителны старанія на дипломаціѫтѫ и бы въспрѣло обезоржваніето на Турціѫ, и на Россіѫ, лесно са разбира защо са страхува публиката отъ войнѫ. При това еще трѣбва да са вземе прѣдъ видъ и продължаваньето на възстаніето въ Босна и Херцеговина, което може бы да вземе и по голѣмы размѣры и новъ животъ отъ нашествіята на Черногорцытѣ и отъ стичаньето на пустнѫтытѣ тыя дни изъ Сърбіѫ волентиры.

Ако наистинѫ дипломатическото въ Лондонъ дѣло на шестытѣхъ великы Силы почива на толкозъ гнилы основы, възможно е наистинѫ да настане нѣкое миролюбиво състояніе на работытѣ и нѣкыква ведрина на источнытѣ европейскый небосклонъ, но то ще бѫде за малко врѣме и тогава ще настанѫтъ много по бурны врѣмена отъ досегашнытѣ.

И его, това като прѣдвижда В. Порта, не само не е спрѣла военнытѣ си пріуготовленія, но изъ день въ день вземе по строгы мѣркы и мысли повече за начинътъ и средствата съ които може да искара палѣщѫтѫ войнѫ, нежели за дипломатического нареждане на висящытѣ въпросы. А отъ всичко това излѣзва че миролюбивото изравненіе на источнытѣ работы не може за злѫ честь да са сматря отъ сега еще за вѣрно и сигурно.

ПРОТОКОЛИ
на
Конференціѫтѫ въ Ц/градъ 1876—1877.

(Продълженіе отъ брой 123-ій).

Членътъ, споредъ който главныйтъ управитель може да са извади отъ службѫ само съ рѣшеніето на Апелативного Сѫдилище, отъ като са сѫди прѣдварително, противенъ е и на достолѣпіето и на интересытѣ на Портѫтѫ. Сѫдебната власть не е компетентна да сѫди за неспособностьтѫ, за лошій произходъ и немареніе, които сѫ достатъчни да парализиратъ административнѫтѫ енергіѫ и да докаратъ гыбелнѣйши слѣдствія. Лесно може да са разбере това, гдѣто да са подложѫтъ на сѫдебнѫтѫ власть укори за злоупотребленіе и измамѫ на главныя управитель; но и въ тойзи случай тази власть не трѣбва да бѫде областна, гдѣто страститѣ и мѣстнытѣ дѣйствувавія не малко вліяятъ, но една по горня власть, като на примѣръ отдѣленіето на Държавный Съвѣтъ, което сега за сега разглѣжда укорытѣ противъ главнытѣ управители; но правителството не може да пріеме едно условіе, което за много годины бы го докарало въ таквозъ слабо състояніе, щото да не може да са избавва отъ единъ главенъ управитель, който бы станѫлъ спънка на административный ходъ, или го бы докаралъ въ нуждѫ да са явява прѣдъ едно областно сѫдилище като *даваджія*, за да иска свалянето на главныя управитель. Колкото за религіѫтѫ на главныя управитель, Высоката Порта не вижда безумѣстно ако той е Христіанинъ; не може обаче да пріеме условіето да не бѫде той Мюсюлманинъ. Ако съ рѣчьтѫ Христіанинъ разбиратъ единъ не-Мюсюлманинъ, В. Порта не вижда причинѫтѫ, за който единъ Католикъ или Арменинъ може да има повече правдины за да бѫде управитель на единъ область; която нѣма нито Католицы нито Армонцы, нежели Мюсюлманинътъ, който има въ областьтѫ голѣмо число единовѣрцы. А ако съ рѣчьтѫ Христіанинъ, разбиратъ Христіанинъ Православенъ, отоманскытѣ пълномощницы повтарятъ да кажѫтъ, че тѣхното правителство не отблъсва идеіѫтѫ за да възлѣзва единъ Православенъ, подданникъ на И. Величество, на достойнството на Главенъ Управитель, отблъсватъ обаче прѣдложеніето да са исключватъ отъ тойзи постъ Мюсюлманетѣ, защото освященіето на едно таквозъ начало за единѫ значителнѫ часть на Имперіѫтѫ бы подигнѫло протестаціи во всичко друго, а было бы и нарушеніе на новѫтѫ основнѫ идеіѫ на Конституціѫтѫ, споредъ коіѫто религіята не съставлява сама по себе условіе за надмощіе или неспособность; а начинътъ за опрѣдѣленіето или свалянето на Мютесарифытѣ и Каймакамытѣ прави тыя служители чиновницы на Главныя Управитель повече нежели на правителството. Когато разглѣда человѣкъ въобще распоряженіята, които обема проектътъ на пълномощницытѣ, може ясно да види въ тѣхъ, както са каза по горѣ, че въ приложеніето Главныйтъ Управитель, както са опрѣдѣли, бы былъ не само освободенъ отъ всякой почти надзоръ отъ страна на централного правителство и отъ всякѫ къмъ него подчиненность, но бы упражнявалъ единъ власть горѣ-долу диктаторскѫ надъ жителитѣ, които, споредъ англійскѫтѫ программѫ, трѣбва да са осигуріѫтъ отъ всякой произволъ.

ПРѢСЕЛЕНІЕ НА ЧЕРКЕЗЫТѢ.

Извѣстны сѫ обстоятелствата на туй прѣселеніе и какъ Отоманското правителство са намѣри въ нуждѫ да принесе прибѣжище на тыя бѣжанцы, отъ които половината изгынѫхѫ прѣди да са установіѫтъ; а благодареніе на денежнитѣ жертвы, които чувството отъ человѣколюбіе наложи на правителството прѣселенцытѣ можѣхѫ да са прѣселятъ, да прѣдпріемѫтъ дѣла отъ обработваніе и да видятъ да са улучшава судбината имъ. Отоманското правителство не може днесъ да прѣмѣсти тыя чужденцы, които сѫ станѫли вече отоманскы подданницы, защото бы прѣстѫпило тъй освящаванытѣ отъ Конституціѫтѫ начала за ненасилуваньето на имотътъ и свободѫтѫ и бы постѫпило противъ чувствата на человѣколюбіето.

Колкото за да са присъедини нова земя на Сърбіѫ и на Черна Горѫ, отоманскытѣ пълномощницы припомнятъ обявленіята които направихѫ тѣ въ по прѣжнитѣ засѣданія. А когато генералъ Игнатіевъ попыта какъ трѣбва да са разбере послѣдного израженіе на И. В. Сафветъ паша за Черна Горѫ и Сърбіѫ, отоманскытѣ пълномощницы отговарятъ, че Портата постоянствува въ опазваніето на сѫществовашій редъ на работытѣ. Русскыйтъ пълномощникъ каза, че неговото мнѣніе е изложено въ по прѣжнитѣ му изявленія, но желае да узнае кои сѫ именно оныя отъ прѣдложеніята на Силытѣ, които пріема Портата. Отоманскытѣ пълномощницы мыслятъ че, като изравни человѣкъ контра-проектътъ на В. Портѫ съ прѣдставеный отъ пълномощницытѣ на шестытѣхъ Силы, лесно намѣрва кои мѣста са съгласуватъ. Т.Т. В.В. казуватъ на примѣръ за раздѣленіето на нахіи, за избираньето на мюдюринътъ за четыри годины, вземанъ отъ членоветѣ на нахійскытѣ съвѣты, за пріеманьето на начелого за съставленіето отъ отоманското правителство на жандармерійско тѣло и проч. Маркызъ Салисбери казу-

ва: «въ англійскѫтѫ программѫ са поменуватъ поржителства за лошето управленіе въ Българіѭ, и жално ми е че по намѣрвамъ такыва въ словото на Сафветъ паша; които да отговарятъ прилично на тѫзи идеѭ.» Споредъ мнѣніето на Н. В. тази идея не бы могла да са осѫществи другояче, освѣнъ ако са отнемѫтъ отъ централнѫтѫ власть разны длъжности, за да са възложѫтъ на областнытѣ власти. Лордъ Салисбери желае особенно щото Главный Управитель да са не сваля лесно, и то заради неговѫтѫ независимость. Отоманскытѣ пълномощници са съгласуватъ въ прѣимуществата, които прѣдставлява трайностьта на властьтѫ на Главныя Управитель, а разсказватъ разны примѣры на Главны Управители, които сѫ одьржели за дълго врѣме постоветѣ си; тѣ приложихѫ да кажѫтъ, че постановенытѣ вече условія и отъ Конституціѭтѫ и отъ правилницытѣ които ще ѭ допълнятъ, правятъ свалянието на Главныя Управитель, опрѣдѣлянъ прѣди всичко за поменуванытѣ области, важенъ въпросъ; но както и да е, а отоманското правителство не може еще отъ начало да са свърже за всичкытѣ прѣдставляваны обстоятелства. Контъ Бургоанъ, като признава че началото на трайностьтѫ са поменува наистинѫ въ Конституціѭтѫ, казува че Конференціята желае особенно да земе гаранціи за приспособленіето на туй начало. Графъ Шодорди забѣлѣжва, че опрѣдѣленіето на Главнытѣ Управители съ съизволеніето на Силытѣ съставлява многоцѣнинѫ гаранціѭ, защото прѣдставителитѣ на най образованытѣ страны на свѣтътъ не могѫтъ да сторятъ другояче, освѣнъ да съдѣйствуватъ въ сполучливы отъ Портѫтѫ опрѣдѣленія. Пълномощницытѣ на шестьтѣхъ Силы постоянствуватъ вьрху нуждѫтѫ да са даджтъ гаранціи за трайностьтѫ на Главнытѣ Управители и противъ происходящытѣ отъ честытѣ имъ промѣненія злины. Отоманскытѣ пълномощници постоянствуватъ въ по първытѣ си бѣлѣжки, и прилагатъ че Конституціята и общото мнѣніе даватъ най добры гаранціи, а правителството може повече отъ всякого другыго да сѫди качеството на опрѣдѣлявانытѣ отъ него чиновници. Графъ Бургоанъ припомня, че освятената конституціонна система въ Турціѭ са основава тъкмо на началото на поржителствата противъ злоупотребленіето на властьтѫ. А когато маркызъ Салисбери забѣлѣжи, слѣдъ туй размѣненіе на идеи, че нотата на Андраши, която са удобри отъ Портѫтѫ, съдьржаше по начало опрѣдѣленіето на единѫ комисіѭ за испълненіе на реформытѣ, Н. В. Сафветъ паша каза, че тази комисія трѣбваше да са опрѣдѣли отъ правителството, състояща отъ туземцы, и че слѣдователно не вижда нѣкакваѫ единаквость между двѣтѣ постановленія. Маркызъ Салисбери постоянствува въ това, че началото на избираньето съставлява основѫтѫ на тѫзи комисіѭ, която тѣй трѣбваше да остане независима отъ Портѫтѫ. Н. В. Сафветъ паша отговаря, че административнитѣ областни съвѣти които са съставляватъ днесъ така, щото да обематъ въ себе си елементы отъ постоянно прѣдставителство на народътъ, ще испълняватъ за напрѣдъ длъжноститѣ, които извънредно бѣхѫ са възложили на нарочитытѣ испълнителны комисіи, както са разѣсни това въ циркулярътъ на В. Портѫ отъ 12 Октомвр. 1876, който и желае да прочете. Графъ Зичи забѣлѣжва, че тойзи циркуляръ е доволно извѣстенъ, но изсказва скърбьтѫ си за гдѣто Портата са вижда днесъ като да иска да даде по малко отъ колкото въ врѣмето на потѫтѫ отъ 30 Декемврія. Русскыйтъ посланникъ мимоходомъ забѣлѣжва, че В. Порта не е послѣдователна, като отказва днесъ поправяньето на границытѣ на Черна Гора, което Европа иска. Констанъ ефенди са натовари два пѫти, т. е. прѣзъ Декемврія на 1875 и кѫдѣ крайтъ на Ноемврія 1876, да направи непосредственно споразумѣніе съ князя Николая, като му направи отстѫпкѫ отъ земѭ, а между другото и пристанището на Синцъ. Австрійскыйтъ посланникъ пріема тѣзи размышленія; а тоже и разны другы бѣлѣжки ставатъ за прѣимуществата, които въ настоящытѣ обстоятелства прѣдставлява организуваньето на особеннѫ сѫдебнѫ системѫ въ тритѣхъ области.

Засѣданіето са распуща и идущето са опрѣдѣля за въ понедѣлникъ 8 Іануарія. — *(Слѣдуватъ подписитѣ).*

—

Протоколъ VI-ый

Засѣданіе отъ 23 Зилхыджe 1293 (28/8 Іануар 1877)

Прочита са и са удобрява Протоколътъ отъ минѫлото засѣданіе. Н. В. италіанскыйтъ посланникъ и въ свое собственно име и отъ страна на пълномощницытѣ на петьтѣхъ другы Силы прочита слѣдующето:

«Г. Г. отоманскытѣ пълномощници прѣдставихѫ въ послѣдното засѣданіе едно изложеніе на причинытѣ, за които начьртахѫ по напрѣдъ прѣдназванія вьрху нѣкои отъ прѣдложеніята които имъ са направихѫ. Пълномощницытѣ на поржителнытѣ Силы ми възложихѫ дѣлото, да отговорѭ на изложенытѣ отъ Т. Т. В. В. Савфетъ паша и Едхемъ паша мысли; но прѣди да влѣзенъ въ испытваніето на прѣдложенытѣ намъ възраженія, желаемъ първо да са испълкуваме вьрху главнытѣ аргументы, които отоманското правителство черпе отъ несгодителностьтѫ на нашитѣ исканія съ началата на новѫтѫ Конституціѭ, и отъ несъгласіето което сѫществува между нашитѣ прѣдложенія и указанытѣ отъ англійското правителство основы, които съставляватъ основѫтѫ на размышленіята на Конференціѭтѫ. Въ Конституціѭтѫ са виждатъ наистинѫ добрытѣ намѣренія на Султана и на неговытѣ министры; длъжни сме обаче да забѣлѣжимъ на г. г. отоманскытѣ пълномощници, че тази Конституціѭ, която ще допълнятъ много и важны закони и ще опрѣдѣлѭтъ нейныйтъ истинскый характеръ, не е получила еще нито силѫтѫ на испълненіето, нито силѫтѫ на опытътъ; не може слѣдователно тя да са сматря като че дава отъ сега еще важны поржителства за областитѣ на Имперіѭтѫ, въ които са видѣ за необходимо едно улучшеніе на състояніето слѣдъ жалостнытѣ въ тѣхъ случки. Така намъ са прѣдлагатъ добры намѣренія тамъ, гдѣто виждамы за нуждно да са осигурѭтъ работы. Пълномощницытѣ на поржителнытѣ Дворове не могѫтъ тоже да пріемѫтъ, че проектитѣ имъ за нареждане на областитѣ происхождатъ отъ условіята на программѫтѫ, которѭ прі-ехѫ и Силытѣ и Портата като основѫ на Конференціѭтѫ. Споредъ тѣзи условія на программѫтѫ Портата и поржителнытѣ Силы са обещахѫ да образуватъ въ Босния и Херцеговинѫ, както и въ Българіѭ «единѫ системѫ за мѣстнѫ или административнѫ автономіѭ, съ которѭто трѣбва да са разумѣва една система отъ постановленія, които осигуряватъ на жителитѣ контроль надъ тѣхнытѣ собственны работы и поржителства споредъ всякой произволъ». Прѣдставителитѣ на Силитѣ не са двоумѣтъ да постоянствуватъ, че приготвенныйтъ отъ тѣхъ проектъ за нареждание не е друго нѣщо, освѣнъ организиранье въ административный, сѫдебный и економическый редъ на опрѣдѣляванѫтѫ така системѫ за мѣстны постановленія. Колкото за административнѫтѫ системѫ В. Порта обявява, че не разбира причинытѣ, за които са прѣдложи прочѣненіето на административното раздѣленіе и съставленіето на два вилаета, источный и западный; а доста е че нового раздѣленіе ще има за слѣдствіе, ако не за цѣль, съединеніето на разсѣянытѣ вредъ по Европейскѫ Турціѭ Българы въ двѣ голѣмы административны раздѣленія, гдѣто българскыйтъ елементъ ще прѣобладава исключително, и че отъ тука има страхъ за силно съпротивленіе, слѣдъ единѫ такавѫ мѣркѫ, отъ размѣсването съ Българытѣ мюсюлманско и грьцко населеніе. Ако пълномощницытѣ на поржителнытѣ Силы имахѫ намѣреніе да осигурѭтъ за българскыйтъ елементъ едно положеніе привилегировано, щѣше да бѫде по просто да прѣдложѫтъ само единѫ область; но като прѣдложихѫ оный административно раздѣленіе, тѣ нѣмахѫ другѫ цѣль освѣнъ да съединѭтъ разнытѣ окружія, които быхѫ театръ на жалостны случки, за които общото мнѣніе праведно са наскърби. и гдѣто са указа, невъзможно продъженіето на настоящето състояніе; а за тѫзи причинѫ нѣкои санджицы отъ Сливенъ и Пловдивъ и нѣкои казаи са откъснѫхѫ отъ Одрянскый вилаетъ, а другы отдѣленія отъ вилаетытѣ Солунскый и Бытолскый; естественно бѣше отъ това да постѫпятъ въ едно ново организуванье въобще на тыя страны, и като прѣдложихѫ поменуваното въ проектътъ имъ, пълномощницытѣ са постарахѫ да съберѫтъ до колкото е възможно въ едно христіанскытѣ елементы, исто тѣй както и мюсюлманскытѣ; а това е една мѣрка, практичныйтъ характеръ на которѭто е неоспоримъ, а го оправдаватъ достатъчно и особитытѣ условія на отоманскѫтѫ имперіѭ. Колкото за прѣдполаганытѣ мѫчнотіи които са очакватъ отъ страна на грьцкыйтъ елементъ въ новытѣ области, длъжни сме първо и първо да докажемъ противорѣчіето, което сѫществува между тѫзи бѣлѣжкѫ и прѣдшествовавшѫтѫ идеѭ че желаемъ да съединимъ само Българытѣ подъ едно управленіе; а доста е отъ другѫ страна да забѣлѣжимъ, че грьцкото населеніе ще има сѫщытѣ правдины и сѫщытѣ привилегіи, които са даватъ и на другытѣ жители безъ различіе на религіѭ. Пълномощницытѣ мыслятъ че противяньето помежду разнытѣ народности ще са изглади чрезъ системѫтѫ на административнѫтѫ автономіѭ, отъ которѭто нѣма сумнѣніе че първи Грьцытѣ ще са въспользуватъ. «Страшната борба», отъ которѭто г. г. отоманскытѣ пълномощници са вижда да са боѭтъ, не може да бѫде борба избирателна; и може человѣкъ благословно да са надѣе че малко ще са ограничи вѫтрѣ въ границытѣ на законнѫ борбѫ прѣдъ гласоподаваніето.

«Пълномощницытѣ на Силытѣ признаватъ, колкото за опрѣдѣленіето и длъжноститѣ на главнытѣ и другы управители, че мѣрката, которѭто прѣдлагатъ, не е съобразна съ общытѣ закони на Имперіѭтѫ за организуванье на вилаетытѣ, но цѣльта на тѣхното дѣло тъкмо и тъкмо да принесѫтъ серіозно излѣкуванье на явнытѣ недостатъци на сѫществующето състояніе, и да прѣдземѫтъ подновяваньето на злинытѣ които произлѣзохѫ отъ него; нуждно бѣше слѣдователно да введѫтъ въ опрѣдѣленіето и въ длъжноститѣ на по главнытѣ служители на новытѣ области поржителства, които да осигуряватъ на жителитѣ тойзи контроль за собственнытѣ имъ работы, и да гы прѣпазватъ отъ произволътъ, като ще служѫтъ за основѫ на Конференціѭтѫ. Удобрѣнытѣ за тѫзи цѣль распоряженія не са виждатъ, отъ другѫ страна, да оправдаватъ самы по себе направенытѣ бѣлѣжки отъ г. г. отоманскытѣ пълномощници. Като казувамы че главныйтъ Управитель може да бѫде чужденецъ, увѣряваны, безъ да са вращамы на реченото прѣди това въ прѣдишнытѣ засѣданія, че Силытѣ не въвождатъ нововведенія въ отоманскѫтѫ Имперіѭ, защото В. Порта не са двоуми да прозовава помощьтѫ на чужденцытѣ въ по горнитѣ достоинства, и особенно въ по горнитѣ военны управленія. Исто тѣй съизволеніето на поржителнытѣ Силы въ опрѣдѣленіето на главныя управитель не е нѣщо ново, защото то сѫществува въ Либанъ; а исключителното положеніе на тамошнія главенъ Управитель не произведе заплитанія, нито са сматря отъ Портѫтѫ като докаченіе на нейнытѣ господарственны оправданія. Колкото за възлаганытѣ на Главнытѣ Управители длъжности и организуваньето на административнѫтѫ системѫ, пълномощницытѣ на Силытѣ са поведохѫ отъ двѣ начала, т. е. отъ единѫ страна тѣ искахѫ да даджтъ на общественото начало едно развитіе, което прѣдзема или поне умалява сблъскуваніята между разнытѣ елементы, които за напрѣдъ са съставляватъ на сбиркы, колкото е възможно еднородны, и могѫтъ да живѣятъ особенъ животъ; а отъ другѫ, да утвърдѭтъ властьтѫ на Главныя Управитель и на Мютесарифытѣ, щото енергіята имъ да бѫде бърза и резултатна вредъ разноводнытѣ затрудненія, които бы произлѣзли въ управленіето отъ състояніето на мѣстото. Горнитѣ двѣ размышленія са взехѫ отъ пълномощницытѣ на поржителнытѣ Силы като да отговарятъ най практично на нуждытѣ на областитѣ. Относително до сѫдебнѫтѫ организаціѭ, на которѭто общата идея са увижда въ проектътъ на Силытѣ, г.г. отоманскытѣ пълномощници прѣдлагатъ възраженія подобны на оныя, които прѣдлагатъ и противъ административнѫтѫ организаціѭ; а осѫждатъ программѫтѫ на Силытѣ като да създава особенно правосѫдіе несъобразно съ сѫдебнѫтѫ системѫ на Имперіѭтѫ; но прѣдставителитѣ са принуждаватъ да припомнатъ, че прѣдѣжи за незабавно излѣкуванье на едно размѣрено състояніе, въ което са откри недостатъчностьта на сѫществующѫтѫ организаціѭ, и прѣдлѣжи да са възстанови редътъ между народътъ, който отъ много мѣсецы насамъ са намѣрва въ силно раздраженіе. Въвожданьето на единѫ сѫдебнѫ системѫ, здраво основанѫ и която да дава дѣйствителны гаранціи за безпристрастіе и компетентность е важнѣйша мѣрка. Пълномощницытѣ на Силытѣ взехѫ и туй като основѫ на дѣлото си началото на положенытѣ отъ англійското правителство основы; и са постарахѫ да осигуріѭтъ за жителитѣ нѣкакъвъ надзоръ вьрху собственнытѣ имъ работы и да имъ даджтъ сигураціѭ противъ всякой произволъ чрезъ намѣсваніето имъ въ опрѣдѣленіето на сѫдилищытѣ; а за това възраженіе и да са прѣдложи на прѣдлаганото прѣобразованіе на сѫдилищата, туй прѣобразованіе има предимуществото че скоро може да са приложи и че по отлага поправяньето на злото въ неопрѣдѣлено врѣме отъ обнародуваньето на новытѣ закони, за которѭто поменуватъ г.г. пълномощници.

(Слѣдува).

Турската Журналистика.

—

КОНСТИТУЦІЯТА И МИДХАДЪ ПАША

«Вакѫтъ» *обнародува тыя дни следующый достозабѣлѣжителенъ* . . . Конституціята има нуждѫ отъ помощь, за да покаже своитѣ слѣдствія. Ако са надѣва человѣкъ на своѭтѫ чудотворнѫ силѫ и скрьсти рѫцѣтѣ си да зяпа, ще остане гладенъ. А както за да помогне человѣкъ на естеството трѣбва да разбира добрѣ неговытѣ закони и да гы испълнява, тъй и за да са помогне на Конституціѭтѫ, потрѣбно е да разберемъ това що заповѣдува тя въ дълбочинѫтѫ ѝ и да го испълнимъ както трѣбва. Известно е че Конституціята, като не се занимава съ подробноститѣ на управленіето, задоволява са само съ да опрѣдѣли правдинытѣ и длъжноститѣ на Дьржавѫтѫ и на народътъ, което е по важното и по главното. А колкото за подробноститѣ, съгласно съ законъ да са расподѣля работата, тя гы е повѣрила на второстепенны закони и прочее, като слѣдувамы това що заповѣдува Конституціята, ще са постараемъ първо да опрѣдѣлимъ политическый за Дьржавѫтѫ и народътъ необходимъ пѫть, или по добрѣ да развыемъ и покажемъ политическѫтѫ линіѭ. которѭто опрѣдѣля Конституціята.

Конституціята е единъ законъ нравственъ, политическый и обемателенъ, за да иска человѣкъ буквалното ѝ испълненіе политическы значи, да упражнява фанатизмъ; както прочее отъ религіознѫ точкѫ зрѣнія фанатизмътъ е най голѣмыйтъ врагъ на народытѣ и племената, и особенно на отоманскѫтѫ Дьржавѫ и на отоманското племе. Слѣдователно, всяко отъ отоманскытѣ племена, като разбира добрѣ що заповѣдува Конституціята, трѣбва да го испълнява благопристойно. Нашитѣ разясненія ще са вьрнѭтъ вьрху тыя важны размышленія. Но бѣше намѣреніето на Конституціѭтѫ да повреди народностьтѫ на никое отъ разнытѣ отоманскы племена, нито религіозныйтѣ тѣхны привилегіи, на които са радуватъ отъ шестьстотинѫ и выше годины. Всичкытѣ тыя племена нареченѫ

ПОДЛИСТНИКЪ НА НАПРѢДЪКЪ.

ОБЩИНСКАТА КАМЕРА.

—o—

(Продъженіе отъ брой 123-ый).

Прѣди да захване мѣстото си прѣдсѣдательтъ, прочитатъ са молитвы отъ священникъ. Молитвытѣ сѫ краткы и добрѣ избраны: една за царицѫтѫ друга за царскѫтѫ фамиліѭ, третя за депутатытѣ, за да бы отдалечилъ Богъ отъ разнскваніята имъ «всякаквы прѣдразсѫдъцы, двигателя и чувства партизанскы». Послѣ дохожда общата молитва: «Опази ны, Боже». Всичко това са свьршва въ по малко отъ десеть минуты.

Само оныя членове, които присѫтствуватъ на молитвѫтѫ, имѫтъ право да сѣдѫтъ до края на засѣданіето на столоветѣ, които сѫ си избрали. Тоя изборъ става като са турѝ единъ билетъ, на който е написано името имъ, въ едно тѣсно отъ бронзъ улейче, което е поставено по края на сѣдалището. Като забѣлѣжи така мѣстото си, членътъ отъ общинскѫтѫ камерѫ може да отсѫтствува колкото щѣ, и е увѣренъ че ще го намѣри праздно когато са завьрне; ако нѣкой го е захванѫлъ, то той прѣбьрзва да стане отъ него щомъ го види.

Сега да видимъ, какъ може человѣкъ да си осигури мѣсто за молитвѫтѫ. Его какъ са постѫпва обыкновенно. Доста е за единъ прѣдставитель да дойде на който и да е часъ прѣди да стане събраніето и да остави шапкѫтѫ си на нѣкой столъ. Това е знакъ, който всякого са почита, че той желае да заеме столътъ во врѣмето на молитвѫтѫ. Ако дѣйствително стои той на столътъ во врѣме на молитвѫтѫ, зодьржа го и за засѣданіето по горѣ изложеный начинъ. Нѣкои са опытахѫ да въведѫтъ въ послѣдне врѣме единѫ злоупотрѣбителнѫ постѫпкѫ: т. е. да турятъ на сѣдалището не шапкѫ, а рѫкавицѫ или свитъкъ книгѫ. Това е съсѣнъ противно на правилото.

Шапката показва че притежателътъ ѝ е нѣкѫдѣ изъ зданіето и отсѫтствува за малко врѣме; когато една ветха рѫкавицѫ или каквото и да е друго ней подобно нѣщо, може да бѫде естественно или отъ самаго него или отъ нѣкой неговъ пріятель или отъ нѣкой служитель, нѣщо, което бы му позволило да са отдалече за неопрѣдѣлено врѣме и да му осигури много лесно единѫ привилегіѭ.

Пазачитѣ надзиравать добрѣ и вдигатъ свободно рѫкавицытѣ или харіятѣ, по твьрдѣ праведнѫтѫ причинѫ, че подобны прѣдмѣты нѣмѫтъ законенъ характеръ да пазятъ едно мѣсто. Явно е сега, че правилото може да са искрыви и съ нѣкоѭ ветхѫ шапкѫ; но, освѣнъ затрудненіето, което бы могло да произлѣзе отъ носяньето на двѣ шапкы, при влѣзваніето въ залѫтѫ, но и една такавъзъ дѣтинска постѫпка бы была противна на достойнството на единъ *жентлментъ*, който засѣдава въ парламентътъ. Впрочемъ, не е всякого нуждно да са хваща прѣдварително сѣдалище. Има мѣста, които и безъ да има на тѣхъ рѫкавица или шапка, сматрятъ са като принадлѣжащи на нѣкои членове, които обыкновенно сѣдѫтъ на тѣхъ отъ много врѣме и тѣхнитѣ събратія имъ гы отстѫпватъ безъ съпротивленіе, щомъ гы видятъ че дойдатъ, въ който часъ и да было. Кой бы помыслилъ да осьои мѣстото на почитаемыйтъ Несторъ на камерѫтѫ, Г. Хамлей, на крайтъ на третето сѣдалище, надъ пѫтекѫтѫ отъ къмъ министерскѫтѫ страна, когато дойде да го заеме?

Щомъ са свьршатъ молитвытѣ священникътъ излѣзва отъ залѫтѫ, като са оттѣгля задишкомъ и като са поклаия дори до вратата. — Щомъ присѫтствуватъ поне четырдесеть члена, заедно съ прѣдсѣдателя, тойзи послѣдній занема мѣстото си. Ако нѣма потрѣбното число членове, камерата отлага на часътъ засѣданіето си, освѣнъ въ срѣда. Ако въ тоя день камерата са събере по иладнѣ, всякой членъ, който присѫтствува на молитвѫтѫ, принуденъ е да стои часътъ до четыри, освѣнъ ако числото четырдесеть не падмине до прѣди това врѣме. По причинѫ на това задьженіе и членоветѣ не бьрзатъ да присѫтствуватъ на молитвѫтѫ въ срѣдѫ сутринѫтѫ, щомъ имѫтъ причины да са страхуватъ че присѫтствующитѣ не ще бѫдѫтъ много. Писательтъ на тоя членъ са впримчи велнѫжъ по тоя начинъ. Щомъ все да са готви невинно за да остави засѣданіето, той бы сирѣнъ съ едно «molliter manus» отъ военныйтъ офицеринъ и принуденъ бы да стои. Опытътъ му послужи; така той не веднѫжъ са съпротиви исполѣ на принудителнытѣ призованія отъ пазачитѣ да влѣзе въ залѫтѫ за да допълни числото.

Първото нѣщо съ което са занимаватъ, слѣдъ молитвѫтѫ, сѫ «частныты работы». Това названіе може да са види странно. Хората вѣрватъ че всичкытѣ работы, които са разглѣдватъ въ Парламентътъ, трѣбва да бѫдѫтъ общы работы. Подъ име «частны работы» разбиратъ оныя, които не са относятъ въобще до всичкѫтѫ страна, а само до мѣстны или частны интереси: каквото сѫ напримѣр желѣзнытѣ пѫтища, каналитѣ, газъ, водитѣ и частныйтѣ владѣнія. *Билиитѣ* които са отнасятъ до тыя работы, слѣдъ като са прочетѫтъ вторый пѫть въ публично засѣданіе, испращатъ са на комисіи, които гы разискуватъ, призоваватъ въ засѣданіята си всяко лице което може да гы освѣти, и най сетнѣ прѣдставятъ рапортъ на камерѫтѫ. Щомъ се свьрши работата, прѣдсѣдательтъ на всякѫ комисіѭ са прѣдставя въ прѣградѫтѫ съ рапортътъ въ рѫкѫ. Прѣдсѣдательтъ на камерѫтѫ го пониква по име, щомъ го види. Той явява прѣдмѣтътъ на миссіѭтѫ си и, като пристѫпи къмъ масситѣ, слага на нея рапортътъ си. Прочита са тогава *билиитѣ*, който са въобще пріема заедно съ поправкытѣ, които комисіята е счела за своѭ длъжность да въведе въ него. Всякой членъ обаче има право да са съпротиви на пріемането му, и има доста примѣры че са от-

съ славното име Отоманє (Османлїи), вмѣсто употребляемото отъ стары врѣмена подданицы на отоманскѫтѫ Дръжавѫ, като възвиси така важностьтѫ и величїето имъ и имъ дава нова врьзка за спобратимяванье. Доказателство на това е словото, което изрѣче Н. Велич. при освященїето на Камерѫтѫ, и което може человѣкъ да сматря като хубаво и аналитическо прѣдисловїе на Конституцїѭтѫ. И дѣйствително, Н. В. въ туй свое дѫлбокообмысленно слово, като признава народностьтѫ на тыя племена, засвидѣтелствува, че не ще дозволи щото никое отъ тѣхъ да са лиши отъ славното име Отоманинъ, както са случаваше во врѣмето на монополътъ на правдинытѣ. За злѫ честь до приложенїето на това, Конституцїята са показваше на отоманскытѣ племена въ личностьтѫ на Мидхадъ паша, и за туй тя възнегодува нѣкои отъ тѣзи племена, и само нѣкои тѣхны классы, на които са виждаше да гали сладкытѣ бълнуванїя, можѣ да възблагодари, защото особенныте идеи и обнасяньето на тоя человѣкъ не позволихѫ да са разбере качеството на тѫзи Конституцїѭ; и тъй едны възнегодуваха, а другы са възблагодарихѫ.

Но защо възнегодуваха пьрвытѣ и са възблагодарихѫ вторытѣ? и въобще на кои политиката бѣше права, и на кои имаше нуждѫ отъ поправленїе? За да можемъ да направимъ да са разберѫтъ тыя работы принуждаваме са съ жалость да поговоримъ за Мидхадъ паша, казуваме, съ жалость, за що, както и да е намѣренїето ни е да не постѫпимъ злѣ като осѫждаме реченнаго, но да разсѫдимъ безпристрастно за неговото политическо направленїе, отвращаме ся обаче отъ да говоримъ за работы, като пишемъ за тѣхъ друго а не добро. И понеже е естественно высокытѣ интереси на отечеството да са прѣдшествуватъ отъ многовидны нравственны и человѣколюбивы размышленїя, ще изскажемъ мнѣнїето си за това безъ да са двоумимъ.

Мидхадъ паша не е да не е патріотинъ, напротивъ даже той е много патріотинъ и достоенъ за името дѣятелнѣйшій. Снабденъ съ серіозно образованїе той направи важны услуги на Дръжавѫтѫ въ матеріалното управленїе. Туй никой не отказва. Но за управленїето на единѫ Дръжавѫ като на нѫтѫ, на коѭто политическото состоянїе нѣма нужѫ отъ прѣпоржкы, тѣзи добродѣтели, инакъ необходимы, не сѫ доста. Мидхадъ паша срѣщу тѣхъ има два голѣмы недостатъка; лишенъ е той пьрво отъ онѫзи политическѫ тънкость, коѭто Европейцытѣ наричатъ политическѫ тактикѫ, и второ, като не изсказва на вънъ мыслитѣ си, плава въ безкрайный кржгъ на фантазїѭтѫ. Извѣстно е че, за да подигне человѣкъ тѣжъкъ товаръ, или голѣмъ нѣкой камъкъ, и да го прѣмѣсти на друго мѣсто, изисква са нѣкой лостъ и основа, щото съ единыйтъ край на лостътъ да подпрѣ прѣдмѣтътъ за прѣмѣстянье, срѣдѫтѫ му да опре на основѫтѫ, а да хване другыйтъ край на лостътъ. Тъй са случава и съ политическытѣ мѫжье; за да блъснѫтъ человѣцытѣ, народытѣ и племената въ единѫ опрѣдѣленѫ точкѫ, изисква са такъвъ лостъ. — лостове на человѣцытѣ сѫ умственната тънкость и острота, и основателна точка вѫтрѣшнего великолѣпїе на тласканый человѣкъ. Никой народъ, и най вече народъ който състои отъ седмедесеть и двѣ племена, както отоманскыйтъ, които са надварягъ помежду си, като завистливы дѣца, или елна Дръжава, които са намѣрва въ най важнѫтѫ и най деликатнѫ точкѫ на свѣтътъ, не е възможно да са управлява безъ тѣхъ, а пъкъ явно е, че Мидхадъ паша бѣше лишенъ отъ политическѫ тънкость. Истина е че, за да бѫде человѣкъ юнакъ по улицытѣ, изисква са да е стремителенъ въ кѫщѫтѫ си; така и въ политикѫтѫ, за да бѫде человѣкъ тънкоуменъ, изисква са да бѫде такъвъ и въ кѫщѫтѫ си. Всичкы исповѣдуватъ, че Мидхадъ паша въ своитѣ частны съобращенїя са е лишавалъ отъ тѫзи тънкость. Но защото ламтѣше да остави име въ отоманскѫтѫ исторїѭ, туй негово живо желанїе го въздигаше въ фантастическытѣ кржгове, като балонъ, на който изведнъжль са отрѣже вѫжето.

Истина е че пьрвыйтъ министръ трѣбва да са разгаря отъ славѫ и величїе; и за да наблюдава человѣкъ единъ градъ съ околностьтѫ му, изисква са да наблюдава отъ високо мѣсто работытѣ и въпросытѣ, по балонътъ, зъ който сѫществуватъ высокытѣ идеи и старанїя, нужда е да бѫде привързанъ о земѭтѫ на дѣйствителностьтѫ и възможностьтѫ, съ ягкото вѫже на ума и мѫдростьтѫ. Поради лишенїето отъ тѫзи тънкость, вм сто ветхый абсолютизмъ на който той много оголѣми онѫзи часть, която спомогнѫ за съсипванїето му, Мидхадъ паша озакони и постави абсолютизмътъ на упоритостьтѫ, която е най силенъ и по лошъ абсолютизмъ.

Вредителныте сѣмена на гордостьтѫ и надмѣнностьтѫ, които той събираше отъ фантастическый свѣтъ въ който са посеше, посѣяхѫ въ умственныте градины на единѫ классѫ младежи, и произведе, вмѣсто полезны произведенїя, твърдѣ малъкъ дымъ отъ личны страсти. Тъй що, реченый са не отдалечаваше отъ това, вѣроятно е тойзи дымъ да е произвелъ и вѫтрѣшно и външно голѣмъ пожаръ.

Една отъ мечтателныте хытрости на Мидхадъ паша бѣше и слѣдующата. Като отдаваше смущенїята и възстанїята, на които отдавна бѣше изложена Дръжавата, на племенныте различїя, поиска да положи основытѣ на отоманското единство, като затрие особитото племство на не-Мюсюлманскытѣ народы. Помыслилъ е безъ сумнѣнїе за себе си. — Раздѣлямъ народътъ на двѣ, на Мюсюлманы и не Мюсюлманы: тъй са вдига отъ срѣдѫтѫ особитото племство на не-Мюсюлманскытѣ народы, а послѣ съ изминуваньето на врѣмето, всичкы тыя като са прѣвърнѫтъ въ единъ класъ, излѣзва въ Истокъ единъ народъ, человѣтѣ на който ще бѫдѫтъ отъ разны племена, както во Францѫ и Германїѭ.

И обаче, споредъ насъ толкозъ за причинытѣ на ослабѣваньето на Дръжавѫтѫ, колкото и за средствата на за гынваньето ѝ, той са излъга, защото ослабѣванїето на Дръжавѫтѫ ни не произлѣзе отъ множеството на разнытѣ въ неѭ племена. Отечеството общо и нераздѣлно достоянїе на всичкы насъ, и нищо нѣма да прѣчи въ опазванїето на собственото названїе на всяко племе подъ высокото име Отоманинъ, съ условїе обаче щото никое нейно отдѣленїе да са не нарича съ името на което и да е племе. Ако има нашата Дръжавѫ нѣкоѭ нравственѫ силѫ, тя състои въ туй, че е прибѣжище на племена. Ако всякой народъ има особенно посланїе въ свѣтътъ, то и особенното посланїе на турскыйтъ народъ състои въ да осигурява по разны начины племената. Тѫзи идеѭ ный ще развіемъ по послѣ въ единъ особитъ членъ.

Мидхадъ паша позна въ послѣдне заблужденїето си, а нѣкои даже негови прїятели отъ Гърцытѣ и Арменцытѣ които сѫ намѣрихѫ въ мъчно положенїе прѣдъ своитѣ народы, защото тѣзи послѣднитѣ като гы видѣхѫ да играятъ въ погыбельтѫ на своето нравственно племство, истинѫхѫ къмъ тѣхъ, дадохѫ на Мидхадъ паша да разбере това, като оставихѫ нему да поправи грѣшкѫтѫ си. Заради това той отиде въ Патріархїѭтѫ, а грѣцкыйтъ и арменскый народъ съ гласъ възвыси сладкытѣ неговы слова. За злѫ честь обаче, като искаше да поправи тѫзи грѣшкѫ, той испадѫ въ другѫ; като не отиде въ Екзархїѭтѫ, показа съ това че не припознава българскѫтѫ народность.

Може бы намѣренїята на нѣкои си съ призованїего му въ Патріархїѭтѫ да бѣхѫ тыя. Ако останеше работата до тука, тогазъ щѣше да са ограничи нейный вредъ. Но не са ограничихѫ до тѫзи точкѫ неговытѣ мечтателны хытрости, а политиката и обнасяньето на нѣкои около него породихѫ въ духоветѣ на всяко племе, съразмѣрно съ развитїето му, всякаквы въображенїя. Нѣкои отъ Отоманытѣ, като сматряхѫ свободѫтѫ като раздаванье на прїятноститѣ отъ везпрѣпятството, увеличихѫ уваженїето си къмъ него, по вишегласїето почнѫ да казува че измамата, коѭто наричатъ свободѫ, е чистъ срамъ....

Нѣкой отъ Гърцытѣ рѣкохѫ въ себе си: Добрѣ, българскыйтъ въпросъ почнѫ да клони къмъ ветхото си състоянїе, и ный прочее като изнесемъ на средѫтѫ голѣмѫтѫ идеѭ на панеллинизмътъ отъ мѫдрытѣ теорїи на Елладскытѣ мѫдрецы, като туримъ тѣхъ намѣсто душѫ, и са облѣчемъ въ Турцытѣ като въ непроизпителнѫ ризницѫ (броня) т. е. като са закрыемъ задъ тѣхното име и тѣло, да управляваме честьтѫ отъ това както щемъ съ рѫкѫтѫ на Мидхадъ паша, както душата господарува и влїяе надъ тѣлото. Турцытѣ са убиватъ, а ный подъ укрѣпленїето прїуготовляваме бѫдѫщето си. Чрезъ свѣтлостьтѫ на нашитѣ мѫдрецы прѣвращаме православныте въ отоманскѫтѫ Дръжавѫ на Елины, и когато сполучимъ това, понеже до тогазъ ризницата, коѭто носимъ, ще овехтѣе, съблїчаме ѭ прѣди да падне и ѭ оставяме въ единъ отъ музеитѣ. Ако не сполучимъ това, то не ще загубимъ много работы които бѣхме придобыли.

Арменцытѣ сѫ като благоуханны жидкости; въ какъвто сѫдъ са турятъ, неговѫтѫ краскѫ и образъ зематъ, безъ да са повреди нѣкакъ благоуханїето имъ. Колкото за Евреитѣ, тѣ, като малко на брой, нѣматъ тяжесть.

Таквызъ надѣжлы гы обзехѫ, за туй са и породи въ тѣхъ симпатїя и наклонность къмъ Мидхадъ паша, и поради извѣстното тѣхно отдавна искуство да възвышаватъ до небеса това що искатъ, натрупахѫ купове похвалы за неговото име, и произведохѫ въ Европѫ голѣмо уваженїе колкото за него, но то е лъжовно и прѣсторено, защото Мидхадъ паша не е и достоенъ за таквозъ уваженїе въ Европѫ, ако и да не отричамы важностьтѫ му.

Мусуровцы, Алековцы, Костакевцы, Александровцы, Марковцы, Мавроговцы, и другы мали и великы разумны людье, доброжелатели на Дръжавѫтѫ и на общото отечество, и истинскы прїятели на грѣцкыйтъ народъ, тъжъкъ смѣхъ са изсмѣхѫ на тѣзи въображенїя и тѣзи мысли на Мидхадъ паша и опечалихѫ са за тыя глупавы заявленїя на прїятелитѣ на тѣхныя благороденъ народъ. Но понеже младитѣ считатъ за безславно ползуванье то отъ опытътъ на старытѣ, тѣ са принудихѫ да мълчѫтъ.

А за Българытѣ, и на тойзи народъ голѣмцытѣ, като не даваха, и праведно, важность на кыпѣнїето и на тоя страхъ, който произлѣзе отъ въображенїята на туй съединенїе и който ще са прѣвърне на тишинѫ щомъ изгрѣе пълната луна, не промѣнихѫ нѫтѫтъ на своето прїятелство къмъ всичкытѣ си въобще съотечественицы, по голѣмата обаче часть отъ народа имъ са докачи отъ Конституцїѭтѫ, и тѣ останахѫ хладнокръвни. Защото, ако и неправедно, видѣхѫ личныйтъ свой врагъ Мидхадъ паша съгласенъ съ послѣдователитѣ на панеллинизма, които и поради политикѫтѫ и поради идеитѣ сматрятъ тѣ за непрїятели, за да изпълни страститѣ си противъ тѣхъ.

Въобще многоцѣнната Конституцїя, коѭто П. В. даде, за да служи като средство за съгласїе и врьзкѫ на съединенїето и спобратимяванїето между народытѣ, достигнѫ до такавѫ степень, щото да са сматря като орудїе на раздѣленїето. А туй произлѣзе само и само отъ нѣманьето у Мидхатъ паша на тънкость, проницателность и опытность.

Слѣдователно, всеизвѣстно станѫ вече, че Мидхатъ паша отдѣляше своитѣ личны идеи и въображенїя, отъ испълненїето на тѫзи Конституцїѭ, която бѣше потрѣбна за да са осигурѭтъ нейнытѣ слѣдствїя, като са запазятъ прѣстолътъ, Дръжавата и всичкыйтъ мюсюлманскый народъ отъ голѣмѫтѫ отговорность за въ бѫдуще и Конституцїята отъ опасность.

Н. В. испълни еще единъ пѫть Конституцїѭтѫ съ отдалеченїето на Мидхадъ паша.

Черногорскый въпросъ въ Камерѫтѫ.

Казахмы въ послѣднїя брой на листа си, че въ засѣданїето на Камерѫтѫ отъ четвьртѫкъ прѣдмѣтъ на разисканїе е былъ Черногорскыйтъ въпросъ и отговорътъ, който ще даджтъ народнитѣ прѣдставители на Императорското слово, произнесено при тържественото отварянїе на Отоманскый Парламентъ въ палатѫтъ на Долма-Бачче и което ный напечатахмы въ 122-рый брой на листътъ си. Поради нѣманїе на врѣме и мѣсто, ный са обѣщахмы да обнародувамы протоколътъ на реченното засѣданїе въ настоящый брой, като важно нѣщо, и сега ето идемъ да задоволимъ любопытството на нашитѣ читатели, като обнародувамы съкращенїе отъ тойзи протоколъ по преводъ отъ грѣцкытѣ мѣстны листове. Ето го:

(3-е ПУБЛИЧНО ЗАСѢДАНИЕ НА КАМЕРѪТѪ.)

Подъ прѣдсѣдателството на Ахмедъ Вефикъ паша.

Часътъ на 6 са отвори засѣданїето отъ прѣдсѣдателя и са прочита протоколътъ на минѫлото засѣданїе.

Прѣдсѣдателятъ. — Прѣдмѣтътъ на дневный редъ днесъ е разисканїето за отговорътъ на императорското слово. Проектътъ са прочете въ завчерашното засѣданїе, сега ще са прочете пакъ, послѣдувайте прочее съ вниманїе прочитанїето му, и който има възраженїя нека гы направи.

Хадисъ (депутатинъ изъ Халенъ). — Записахъ са за да говорѭ върху проектътъ на отговора, защото и императорското слово и отговорътъ досѣгатъ нѣкои въпросы, които народното прѣдставителство не може да прѣмине неразисканы. Печатътъ направи нѣкои открытїя относително до заключеный съ Сърбїѭ миръ и до точкѫтѫ на коѭто са намѣрватъ прѣговоритѣ съ Черна Горѫ. Азъ быхъ желалъ да са извѣстѭ основателно ли е това що са е писало и до какъвѫ степень, понеже, ако дѣйствително Черна Гора, като е забравила подданническото си положенїе, изсказала е домогванїята, за които разсказватъ вѣстницытѣ, Камерата е длъжна да гы обгласе енергично и явно да обиди волѭтѫ на народътъ, който е готовъ да прѣтърпи всякѫ личнѫ жертвѫ, нежели да понесе окърпленїе на своитѣ правдины.

Себухъ Максудїанъ (Депутатинъ изъ Царградъ) — Прѣдварѣменно мыслѭ да е разисканїето на тоя прѣдмѣтъ; вѣстницытѣ могѫтъ да пишѫтъ споредъ своитѣ си свѣдѣнїя или да слѣдуватъ внушенїята на своитѣ редакторы, народното обаче прѣдставителство е длъжно да чака да са освѣти прѣдварително отъ офицїалны свѣдѣнїя, щото да са произнесе отпослѣ. Императорското слово са обѣщава, че по послѣ ще ни са съобщѭтъ работытѣ относително до прѣговорытѣ съ Черна Горѫ, добрѣ е прочее да чакамы догдѣто стори това правителството, щото съзнателно да са произнесемъ върху въпросътъ.

Мустафа Ефенди, (Депутатинъ отъ Янинѫ). — Но нѫждамъ причинѫтѫ за коѭто трѣбва да чакамы за да изкажемъ мнѣнїето си върху тоя прѣдметъ. Това мнѣнїе е не само на събранытѣ тука прѣдставители, но на всичкыйтъ народъ, който не желае да чуе нищо за усталкы на горцитѣ отъ Черныте Горы.

Шкодренскый Депутатинъ — (прочита дълго едно слово, въ което излага жертвытѣ, които е прѣтърпѣла отоманската Имперїя за одържанье на дръжавѫтѫ си въ овыя окружїя които искатъ да ѝ откъснѫтъ, и кръвьтѫ която тече за неѭ, а свърши като каза, че народътъ като единъ человѣкъ ще са подигне за да защити съ гѫрдытѣ си овѣзи укрѣпленїя на Имперїѭтѫ.

Расимъ, (Депутатинъ отъ Одринъ). — Въпросътъ за поправянїето на границытѣ на Черна-Горѫ са постави на губеръ въ 1859 л., а по послѣ, слѣдъ 3 годины, прѣзъ Септемвр. 1862 са рѣши въ единѫ Конференцїѭ, въ коѭто участвуваха прѣдставителитѣ на великытѣ Силы. Днешното домогванїе на Черногорцытѣ иска уничтоженїето на туй международно дѣло и са противи на рѣшенїето на Европѫ. За насъ освѣнъ тѫзи причина има и друга; основната Конституцїя е прѣдписала цѣлостьтѫ на Дръжавѫтѫ и ѭ е положила като основѫ на нешето политическо право, въ отговорътъ прочее на Императорското слово длъжни смы да са водимъ отъ тѫзи точкѫ зрѣнїя и да досѣгнемъ занимаващыя духоветѣ на всичкы въпросъ.

Енишехирлїята (Депутатинъ отъ Измиръ). — Всякога Императорското правителство са е показвало милостиво до снисхожденїе, и за тѫзи милость ный имамы толкозъ неоспоримы доказателства. Ако Черногорцытѣ останяхѫ вѣрни на подданническытѣ условїя, никой не ще противорѣчи че Императорската милость ще са прострѣ и надъ тѣхъ; тѣ обаче всякога задавахѫ работы на Дръжавѫтѫ; прѣдизвикахѫ не малко кръвавы войни, които ни костувахѫ не малко. Длъжни смы прочее нито рѣчь да чуемъ за да имъ са устжпи нѣщо; ако слѣдуватъ да постоянствуватъ въ прѣмѣрытѣ свои домогванїя, Отоманитѣ сѫ готови да пролѣятъ и самѫтѫ своѭ священнѫ кръвъ, и то съ величайше благодарѣнїе, за да защитѭтъ честьтѫ и цѣлостьтѫ на Дръжавѫтѫ.

Ибрахимъ, (Депутатинъ изъ Херцеговинѫ). Неоспоримо е, че на 1278 Черногорцытѣ са побѣдихѫ отъ побѣдоносныте отоманскы войскы, показаната обаче слѣдъ пораженїето имъ милость и опрощенїе не измѣнѭ никакъ тѣхното естество и расположенїе, за туй и щомъ намѣрихѫ благопрїятно

въвѣрялъ изцѣло единъ частенъ *билъ*, вопрѣкы благопрїятното мнѣнїе на комисїѭтѫ.

Управленїето на частныте *билы* са повѣрява на единъ членъ отъ камерѫтѫ, назначенъ отъ прѣдсѣдателътъ. Сиръ Карлъ Форстеръ, прѣдсѣдателътъ на градътъ Ваалсазъ, испълнява тѫзи службѫ отъ много годины на самъ съ ревность и единѫ много похвалнѫ способность.

Послѣ иде подаванїето на прошенїята.

Но да са сирѣмъ . . . . . Какъвъ е тоя шумъ? Що става? Вратата на камерѫтѫ са затварятъ изведнъжь и чуватъ се три удара .... «Отвори са, сусамъ!» [1]) Единъ отъ назачытѣ пристѫпа и съ грѣмовитъ гласъ изкыка: «черната тоига!» Полегка и съ голѣмо почитанїе ето че пристѫпва единъ *жентлменъ*, облѣченъ въ черно, съ късъ панталонъ, съ мегкѫтѫ си шапкѫ въ единѫтѫ рѫкѫ и съ единъ видъ скыптръ въ другѫтѫ. Като стигне до масѫтѫ, той поздравлява прѣдсѣдателътъ и извѣстива на «почитаемото събранїе» че Лордоветѣ желаятъ неговото присѫтствїе, за да чуѭтъ прочитанїето на единѫ царскѫ вѣсть, която съдържа даденото на нѣкои *билы* подтвърдженїе отъ Нейно Величество. Подиръ това тѫзи личность са отдѣли задникомъ, като са поклани непрѣстанно, — упражненїе, което изисква навыкуванье и искуство за да не стане смѣшно. Прѣдсѣдателътъ напуща тогава мѣстото си и, придруженъ отъ единѫ депутацїѭ, избранѫ доброволно (posse comitatus) измежду членоветѣ, отива въ камерѫтѫ на Лордоветѣ. Засѣданїето са спира догдѣто да са завърне той.

Но ето ви еще едно извънредно явленїе. Заведнъжь една ягка желѣзна пръчка са простира отъ мѣстото на военный офицеринъ до отсрѣщнето сѣдалище и двама *жентлмени*, облѣчени въ червено-лъскавы дрѣхы, са представятъ тамъ, съ единѫ книгѫ въ рѫкѫ.

— Що носите, господине Шерифе? пыта прѣдсѣдателътъ.

— Едно прошенїе отъ Лондонскѫтѫ корпорацїѭ.

— Добрѣ; сложете го на масѫтѫ.»

Двамата жентлмени даватъ прошенїето на единъ отъ писарытѣ и са оттѣглятъ.

Тыя лица сѫ двамата лондонскы шерифы, които, както е извѣстно на законовѣдцытѣ, представляватъ Миддлесекскый шерифъ [2]); тоя е единчый случай въ който двама человѣци са считатъ за единъ. Отъ памтивѣка сѫществува тоя обычай за лондонскѫтѫ корпорацїѭтѫ да прѣдставя прошенїята си чрѣзъ рѫкѫтѫ на двамата свои шерифы. Дублинскѫтѫ корпорация прѣдставя своитѣ чрезъ свойтъ *лордъ-меръ* съ сѫщѫтѫ церемонїѭтѫ. Нѣкои си бѣхѫ прѣдложили да са даде тѫзи привилегїя и на едимбургскый *лордъ-превотъ*, но прѣдложенїето са отвѣрли за това че, Шотландцитѣ, като народъ редовенъ, не ще прїемѫтъ да пращатъ *превотѫтъ* си за да носи едно прошенїе на едно разстоянїе отъ 400 мили. Трѣбва да кажемъ, че когато ставаше това, нѣмаше еще желѣзницы. Въ подоосенъ единъ случай, когато са прѣдстави въ Камерѫтѫ Дублинскый *лордъ-меръ*, прѣдъ него носяхѫ бастонътъ му, който са грабнѫ на часътъ по заповѣдь; никой другъ бастонъ освѣнъ тоя на Камерѫтѫ, който Кромвель нарѣче съ толкозъ непочитанїе «мрачка» когато пръснѫ той чрезъ сѫлдатытѣ си дългый Парламентъ, като не можеше да са нея прѣдъ общинскытѣ прѣдставители на Англїѭ. Да даде Богъ да са уварди обычайтъ на лондонскѫтѫ корпорацїѭ! Ако нѣка нѣкой да знае причинѫтѫ на туй молчѫтствованїе, ный не ще скрыемъ да го кажемъ. То е защото тоя день шерифитѣ нѫмѫтъ честныйтъ обычай да даватъ изрядно угощенїе въ залѫтѫ за яденье на самѫтѫ Камерѫ, на человѣтѣ които тѣ обычатъ да призовѫтъ.

Отъ частнѫтѫ кессїѭ на шерифытѣ ли са плаща туй угощенїе, или отъ кассѫтѫ на корпорацїѭтѫ? Това е за което ный никога не смы помыслили да попытамы.

Да са повѣрямъ на прошенїята. Ако знаеше публиката що са вѣрни за неѭ, странно е да не бы да са поиди нѣкой скандалъ. Двѣ нощны торбы высятъ на двата края на масѫтѫ. Тамъ са пущатъ прошенїята, и често кое какъ дошло. Членътъ, който е натовренъ да остави едно прошенїе, направя отъ него извлеченїе въ два екземпляра, отъ които единый са прѣдава, чрезъ едного отъ курріерытѣ на Камерѫтѫ, на *Таймс*' овый дописникъ, а другыйтъ на присѫтствующытѣ въ галерїѭтѫ дописницы на другытѣ вѣстницы. Често прочее Камерата не чува нищо за него; но на другыйтъ день то са обнародува въ вѣстницытѣ. При все това, всякой членъ който подава прошенїе, ако има малко тѣрпѣнїе и ако желае да ся чуе гласътъ му, може да чака да го повыка и него прѣдсѣдателътъ, споредъ листътъ който стои прѣдъ тоя послѣднїйтъ. Тогава той става и, отъ мѣстото си, указва въ малко думы произхожденїето и прѣдмѣтътъ на прошенїето, слѣдъ което отива да го вѣрли въ торбѫтѫ. Той може такожде да поиска да са прочете съ высокъ гласъ прошенїето отъ едного отъ писарытѣ, но това е една суетна церемонїя, защото туй прочитанїе са заглушава отъ шумътъ на разговорытѣ и никой са не безпокои да чуе ни думѫ отъ него. Прошенїята са испращатъ едно по друго на единѫ особенѫ комисїѭтѫ, която гы расподѣля, брои подписытѣ, и забѣлѣжва оныя, които по своѭтѫ важность заслужватъ впечатлѣнїето. Тѫзи послѣднитѣ са испращатъ послѣ въ жилищата на членоветѣ заедно съ другытѣ парламентарны книгы. *(Слѣдува).*

[1]) Съ изрѣченїята "отвори са, сусамъ,, и "черната тоига., са прави аллюзїя на повѣстьтѫ "Хиляда и Една Нощь,» въ която една врата неможе да са отвори ако са не произнесѫтъ тыя думы.

[2]) Шерифътъ е чиновникътъ който стои на чело на гражданското управленїе на едно графство и е натовренъ да надзирава пазенето на публичнѫтѫ тишинѫ, да прѣдсѣдателствува въ изборытѣ и да назначава съставителитѣ на журито. Той служи задължително за една годинѫ и безплатно.

врѣме, захващахѫ ветхытѣ си нашествія. Всяко къмъ тѣхъ снисхожденіе, независимо отъ унизителный характеръ, който има, ще гы направи по дързскы и ще гы принуди изново и пакъ на борбѫ. Следователно, и за тѫзи причинѫ ный смы длъжни нито гѫкъ да чуемъ за устѫпкы да имъ са направятъ, но да отблъснемъ рѣшително исканіята имъ. Въ тойзи духъ прочее смы длъжни да отговоримъ на Императорското слово.

Кямилъ, (Депутатинъ изъ Шкодрѫ). — Извѣстны сѫ жертвытѣ, на които сѫ подложихѫ областитѣ, които сѫ съседны на тѣзи смутолюбивы горци; не казувамъ за по прѣжнитѣ, но поменумъ за послѣднитѣ, като прѣсны. Народътъ съ радость и благодареніе гы прѣтърпѣ, защото са привасихѫ за отечеството, за славѫтѫ и величіето на Държавѫтѫ; днесъ идѫтъ горцытѣ и ни искатъ да имъ отдѣлимъ единѫ часть. Никой гласъ не ще дързне да произнесе рѣчьтѫ окъреніе, противъ което вика кръвьта на толкозъ мѫченицы. Но и отъ другѫ точкѫ зрѣнія сѫ за отблъскваніе исканіята на Черногорцытѣ; снисхождението къмъ тѣхъ бы са счело слабость, а възможно да блесне смутолюбивытѣ стихіи въ подражаніе, и сто защо казувамъ че трѣбва да са отблъснѫтъ исканіята имъ и да изявимъ мнѣніето си за тоя прѣдметъ въ отговорътъ, който ще направимъ на Императорското слово.

Мануко, (Депутатинъ изъ Халепъ). — Господа, едно чувство свързва всичкы ны, любовьта къмъ прѣстолътъ и отечеството, една длъжность ны съединява всичкы, защищаваніето и поборничеството имъ чрезъ нашийтъ имотъ и животъ. Всякой който вземе думѫтѫ върху тоя прѣметъ, ще говори въ сѫщыя духъ. Но не прѣдлѣжи сега за това, прѣдметътъ, който трѣбва да обмислимъ е: трѣбва ли сега за сега да почнемъ тѫзи работѫ, или трѣбва да чакамы първо да ни са дадѫтъ свѣдѣніята, които ни са обѣщахѫ? Споредъ мене, азъ съмъ на послѣдното мнѣніе, и считамъ всяко разискваніе върху този прѣдметъ прѣдврѣмено.

Прѣдсѣдателятъ. — Отъ своійѫ странѫ азъ не виждамъ причинѫтѫ на дългы за тѫзи работѫ съразисканія; прѣговоритѣ сѫ още высящи, и ный смы длъжни да оставимъ свободно правителството за да гы свърши. То ни са обѣща вече и ще одържи обѣщанието си; когато изпълнителната власть дойде и ни даде свѣдения за дѣлата си, тогазъ разискувамы на дълго, като имамы здравѫ основѫ отъ който да земемъ поводъ.

Хилми, (Депутатинъ изъ Цариградъ). — Приемамъ мнѣнието на Прѣдсѣдателя и прилагамъ да кажѫ, че е нужда да чакамы, за да ни са съобщѫтъ телеграммытѣ отъ военачалницытѣ, щото да бѫдемъ въ положеніе да оцѣнимъ точно състоянието на работытѣ.

Расимъ (Депутатинъ изъ Одринъ.) — Не разбирамъ причинѫтѫ . . . .

Прѣдсѣдателятъ. — Ще възразите ли?

Расимъ. — Да, на това що каза предговорившийтъ. Не разбирамъ, казувамъ, причинѫтѫ за да чакамы телеграммытѣ отъ военачалницытѣ; днесъ работата е за домогванията на Черногорцытѣ и говоримъ безъ забиканкы за въ ползѫ на непріемането на тѣхнытѣ искания.

Единъ Депутатинъ. — Ако почакамы малко нѣма никаква опасность, най вече когато, както каза г. прѣдсѣдателятъ, прѣговорытѣ сѫ высящи.

Мустафа, (депутатинъ изъ Янинѫ.— Като са дава на Камерѫтѫ благовѣреніе за да изскаже мнѣнието си върху тоя въпросъ и да изяви мнѣнието на народътъ, прѣстѫпила бы длъжностьтѫ си ако не направи това.

Х. Мустафа, (депутатинъ изъ Козанъ).— Ако и да не съмъ краснорѣчивъ, възлѣзвамъ обаче на трибунѫтѫ; защото въпросътъ, който е подъ разискваніе нѣма нуждѫ отъ изящны слова, за да докачи сърдцата. Подигатъ ни исканія, нека имъ отговоримъ съ усърдието и готовностьтѫ си въ самопожертвованіе. Нашийтъ священъ законъ, който ни позволява *салтанатътъ*, заповѣдуа ни и скромностьтѫ; Мюсюлманетѣ могѫтъ и длъжни сѫ безмолвно да търпѫтъ прѣвратытѣ на судбинѫтѫ. Въ отечеството си азъ, незначителенъ селянинъ, вмѣсто отъ сукно врьхнѫ дрехѫ, който носѫ тука, обличамъ са съ аба; това що носѫ тамъ, могѫ да носѫ и тука, като принесѫ имотътъ си, всичко що имамъ, па и самата си кръвь и кръвьта на чадата си за величието и славѫтѫ на Държавѫтѫ *(ржкоплъскания)*. Примѣрътъ на великый Имаминъ *(Имамъ-Азамъ)*, върху когото нека бѫде милостьта Божія, е примѣръ на всякой Мюсюлманинъ. Не е ли тѫй събратія Мюсюлмане? «Много гласове: *Да, Да*. Ржкоплѣскания отъ Камерѫтѫ и отъ ложѫтѫ на турскытѣ вѣстникари». Ще заборавимъ ли минѫлого си? *(Ржкоплъскания)*. Но и Христіанетѣ, гдѣ сѫ придобыли спокойствието и безопасностьтѫ на които са радуватъ, гдѣ богатството си? Да ли не подъ защитѫтѫ на Императорския прѣстолъ? Нѣмѫтъ ли прочее и тѣ дългъ отъ признателность да изправятъ всякѫ жертвѫ заради Държавѫтѫ, въ която живѣятъ и благоденствуватъ? (*Ржкоплъскания*). Каква нужда прочее да разискувамы и да говоримъ за устѫпкы, когато смы готови да стоимъ и гладни и жедни за славѫтѫ, честьтѫ и величието на Държавѫтѫ? Доста е Н. В. августѣйшій нашъ господарь и благодѣтель, Султанътъ, да си остане на върховнѣйшѫтѫ степень на който стои спрямо народытѣ, доста е отечеството ни да си остане неотъкръпено.

Хюсеинъ Челеби ефенди, (Депутатинъ изъ Коня). — Повсякахъ думѫтѫ; но на всичко що каза прѣдговорившийтъ, нѣмамъ нищо да приложа.

Николай Нокель, (Депутатинъ изъ Сиріѫ). — Историята ны учи, че народытѣ избѣгватъ отъ тыя кризы и мѫки чрезъ единодушното и общо съдѣйствіе. Туй единодушіе смы длъжни ный да оздравимъ помежду си, ако желаемъ да надвіемъ на мѫчнотіитѣ, срѣщу които са боримъ, и да осуетимъ плановетѣ на нашитѣ непріятели.

Охинесъ ефенди Аллахъ верди, (Депутатинъ изъ Цариградъ). — Споредъ мене, туй разискваніе е прѣдврѣменно. Трѣбва да чакамы официалнытѣ свѣдѣнія отъ правителството,

Мустафа ефенди, (Депутатинъ изъ Янинѫ). — Чудно ми е, какъ слѣдъ изтъкованията които са дадохѫ, прѣдговорившийтъ са нижда да не е разбралъ за какво са касае.

Прѣдсѣдателятъ. — Има ли нѣкой да каже еще нѣщо?

Много гласове. — Не, не.

Прѣдсѣдателятъ. — Нека са прочете протоколътъ за отговора.

Депутатинътъ *Хасанъ Фехми* го прочита. Тамъ гдѣто са говори за качествата на чиновницытѣ, Депутатинътъ изъ Тулчѫ *Димитракы бей* зема думѫтѫ и указва на злинытѣ, на които стана причина опрѣдѣлението на неспособны чиновници и вѣчното тѣхно промѣняванье, поддържа задържаването на едно мѣсто на способнытѣ чиновници, и най послѣ направи нѣкои бѣлѣжкы върху судбинѫтѫ на оныя чиновници, които безъ сумнѣніе ще са изваднѫтъ отъ службѫ.

Другото отъ проектътъ са пріема съ *пекъ аля* (твърдѣ добрѣ).

Прѣдсѣдателятъ. — Които пріематъ напълно отговорътъ нека си вдигнѫтъ ржцѣтѣ. Проектътъ са пріема. Вашийтъ прѣдсѣдатель ще съобщи отговорътъ на Н. В. и ще извѣсти на Камерѫтѫ това що чуе отъ него. Сега публичното засѣданіе са затваря. Да отидемъ въ отдѣленията си.

Засѣданието са затвори часътъ на $7^1/_4$ по турскы.

Допискы на «Напрѣдъкъ».

Тая седмица пріехмы допискы отъ Сѣрезъ Г.-Орѣховицѫ и отъ Тулча, но поиманье на мѣсто, изоставямы обнародванешто имъ за въ идущыя брой на „Напрѣдъкъ“

Цариградъ, 15 Марта 1877.

Единъ отъ затворницытѣ Българы въ Мектерхането ни проводи единѫ допискѫ и моли ни да іѫ обнародвамы. Тя е обаче много дълга и съдержава много излишны за обнародванье нѣща или поне такива, които ный не можемъ да обнародвамы. За това извличамы изъ неіѫ само нѣкой мѣста:

. . . . Много ни зарадва извѣстието изъ Лондонъ относително до нотатѫ, которѫто бѣше проводило Честното правителство до Лондонскыйтъ кабинетъ и въ которѫто между друго са казваше, че са прогласява всеопрощеніе на всичкытѣ политическы затворници отъ приключенията въ Пловдивъ. Но колкото тогазъ са радвахмы сега ни е толкозъ повече криво, като ни са чини, че са напуто надѣвамы, като конъ на празнѫ торбѫ: При това не малко ни очуди новината на *Пол. Корреспонд.*, помѣстена въ 122 бр. на *Напрѣдъкъ*, гдѣто са казваше, че новыйтъ Одринскый управитель Аали паша, по высокѫ заповѣдь, нарѣдилъ да са испущатъ всичкы тѣ затворници. Ный мыслимъ, че тая лъжовна новина е пустата отъ нѣкой Грькъ съ цѣль да злоупотрѣби общото мнѣніе безъ да мысли, че съ това прави вреда и на самото Правителство. Защото какво бы рѣкла Европа, ако са научи че тая новина е лъжовна, както и дѣйствително е лъжовна споредъ думытѣ на нѣколкото затворници, които докарахѫ тія дни изъ Одринъ. Тѣ расправятъ, че никой не е пусналъ и че живота на тамошнытѣ злощастници Българы былъ несносенъ отъ всякѫ страна. Пакъ освѣнъ това, ако да имаше заповѣдь за *амнистіѫ* ный мыслимъ, че прѣди всичкы ный щѣхмы да имамы честьтѫ да са възползуваме отъ неіѫ, като най близо до централното Правителство. Но ный толкова често слушамы да са говори за *амнистіѫ* а пакъ отъ другѫ страна виждамы, че нищо не става, така щото хванахмы въ нищо да не вѣрвамы. Въ този случай не е зле да споменемъ и за чудновато извѣстіе за *Амнистіѫ*, което ни донесохѫ г-нъ Пандуровъ и другаритѣ му. Тѣзи господа съ толкова увѣренность ни говорехѫ щото, сега ни хваща смѣхъ, като си помыслимъ на това. Тѫй напр. тѣ ни казваха: « . . . Утрѣ като ни изваднѫтъ да дойдете у дома да ни кажете съ Богомъ; азъ имамъ единѫ котлѫ хайвяръ и писма да ни дамъ да гы занесете на нашитѣ и проч. . . . »

Послѣ дописникътъ са оплаква отъ лошето обхождание на чиновницытѣ-вардачи съ тѣхъ и казва че по причинѫ на лошавыйтъ въздухъ въ тъмницытѣ и на лошѫтѫ храна, която имъ давали, 8 души вече умрѣли и другы 8 имало въ затворническѫтѫ болницѫ. Най послѣ въ името на всичкытѣ затворници, той моли царското Правителство да излѣе милостьтѫ си вързъ тѣхъ и да осѫществи надѣждытѣ които сѫ са възбудили въ тѣхъ по слѣдствіе на горѣпомѣнатытѣ новины.

—

Живущитѣ въ столицѫтѫ Българе сѫ подали тыя дни слѣдующый адресъ на И. Блаженство Екзарха, прѣписъ отъ който испроводихѫ и намъ за обнародванье. Ето го:

Ваше Блаженство!

Ные, живущити Българе въ Столицѫтѫ, които всякога сме имали при сърдце всичко, което води къмъ напрѣдъкътъ и благоденствието на нашийтъ народъ, не можемъ да бѫдемъ равнодушни къмъ слуховети, които си относятъ върху нѣкои вътрѣшны нарѣдбы на оправляемѫтѫ отъ Ваше Блаженство Екзархіѫ и които нарѣдбы, по наше крайне мнѣніе, сѫ конкото утѣшителны толкова и важны. Тѫзи важность на работѫтѫ, както и прѣданостьта ни къмъ тѫзи Екзархіѫ, на чело на коіѫто сте поставени отъ Бога и отъ народътъ вы; Ваше Блаженство, налагать ни длъжность да вы сърадваме за благонамѣренныты въ такыва обстоятелства постѫпкы и въ сѫщото врѣмя земаме дързость да си искажемъ и нашето смиренно мнѣніе за долоизложенытѣ въпросы.

Ваше Блаженство, познато е всѣкыму, че отъ независящы отъ васъ обстоятелства, оправителното тѣло на Народнѫтѫ ни Екзархіѫ, не е пълно, по причина на отсѫтствието на нѣкои отъ членоветѣ му, было по собственны причины, было по причины съглѣданы отъ уставътъ на Екзархіѫтѫ.

Това ненормално състояніе на работыты разбира ся, неможеше да са остави безъ вниманіе отъ Ваше Блаженство и сто, че вы, както ся научаваме, правите събранія и съразмышленія заедно съ Св. Синодъ за изглаждането на този недостатъкъ по управлението на нашѫтѫ Екзархіѫ. Ные, като чяда на тѫзи Екзархіѫ, идимъ да вы сърадваме за тѫзи своеврѣменнѫ постѫпкѫ и въ сѫщото врѣмя да вы напомнимъ важностьтѫ на § 35, който параграфъ непрѣменно трѣбва да имаше прѣдъ очи при избирането на членове-съвѣтници. Разбирате, Ваше Блаженство, че хора, които нѣмѫтъ почитаніе и уваженіе отъ народътъ на който тѣ служѫтъ, то този народъ неможе да има довѣріе къмъ дѣлата имъ и поради това слѣдователно ще са расклатюва довѣрието къмъ цѣлото управленіе, а това е твърдѣ неутѣшителенъ фактъ. При това, трѣбва да ся гледа, чтото членоветѣ-съвѣтници, да сѫ хора необтрупаны съ много чястны или правителственны службы, за да могѫтъ да употрѣбляватъ повечко врѣмя за службѫтѫ си, която ще имъ са наложи отъ Екзархіѫтѫ. При това нуждно е още, мыслимъ, щото и финанціялната чясть на Екзархіѫтѫ да привлѣче вниманието вы, и въ днешныты обстоятелства въ интересътъ на народътъ е, щото разноскытѣ на Екзархіѫтѫ, както и платкыты на служителитѣ й да са намаляѫтъ, до колкото допущатъ обстоятелствата, и дори, ако е възможно, нѣкои си отъ службыты да станѫтъ поне приврѣменно почетны, (което виждаме да правѫтъ нѣкои народности въ столицѫтѫ), а не както сѫ были до сега съ платѫ.

Като ся надѣваме, че гласътъ ни нѣма да остане «гласъ въпіющаго въ пустини» остаяме на благословеніята и молитвованіята на Ваше Блаженство.

Цариградъ, 17 Марта 1877.

Ваши Покорни Чада

Слѣдватъ многобройни подпис. и печаты.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Протоколатъ — Постѫпкы въ Цариградъ. — Вчера почти всичкытѣ посолства пріехѫ по единъ телеграмъ, съ цифры копіе отъ съдержанието на протоколътъ, който са подписа, както е извѣстно, въ сѫбботѫ вечерьтѫ — Ный мыслимъ да знаемъ, че стобризно съ расположеніята на този международенъ актъ, началницытѣ на посолствата ще направятъ идущѫтѫ сѫбботѫ, вкупно, единъ постѫпкѫ при В. Портѫ за да іѫ принудятъ да са обезоружи и да испълни прѣдложенытѣ отъ Конференціѫтѫ реформы.

(Лев. Хералдъ).

—

Басѫретъ отъ вчера пише: Научавамы са, че прочутыйтъ протоколъ неможалъ да са пріеме отъ Портѫтѫ.

—

Русската Агенція, обнародува слѣдующето:

«Тълкуванието, което англійскыйтъ Печатъ дава на слѣдствіята, които протоколътъ бы могалъ да има, сѫ твърдѣ кривы.

«Цѣлта на протокола е умиротворението, което прѣди всичко прѣдполага изключванието на мирътъ съ Черна-Гора и обезоружванието на Турціѫ. Тогава само Россія ще може да распустне своійтѫ войскѫ.

«Протоколътъ прѣдполага еще пріемането си отъ Портѫтѫ и вземеното първоначално отъ послѣдніѫтѫ да туря реформытѣ въ дѣйствіе.

«Ако языкътъ на кабинетытѣ е рѣшителенъ и съединенъ, тыя цѣли ще ся постигнѫтъ и мирътъ е осигуренъ.

«Невъзможно е Европа да са компрометира еще единъ пѫть съ едно безплодно дѣло.

—

Австрія и Черна Гора. — Като изброява *Вѣнската Пресса* помощитѣ, които е давала Россія на Черна Гора отъ Петра Великый до днесъ, изважда слѣдующето заключеніе: «Австрія има за съсѣдъ на далматинскытѣ си граници единъ твърдѣ малкѫ но твърдѣ воинственѫ Държавѫ, която матеріално зависи съвършено отъ Россіѫ, и слѣдователно не можи да стори друго, освѣнъ да слѣдува русскѫтѫ политикѫ, когато *офиціално* Россія са намѣрва въ пріятното положеніе да отблъсне всякѫ непосредственѫ или посредственѫ отговорность, колкото за обнасяването на малкото княжество.

—

Единъ телеграммъ *Бордеано* извѣстява че назначението на Г. Лейарда за прѣвѣренъ англійски посланикъ въ Цариградъ не прѣдизвика никаква забѣлѣжка отъ страна на Силытѣ, които бѣхѫ прѣдизвѣстены за това.

Пишатъ изъ Лондонъ отъ 14/26 Марта. — Сиръ Ст. Норткотъ, въ отговоръ на г-нъ Форстера, каза, че Лодъ Дерби привлѣкълъ вниманието на Отоманскыйтъ посланикъ въ Лондонъ, Мусуросъ паша, върху въпросътъ за амнистіѫтѫ, като далъ да са разбере че заплетенитѣ личности въ свирѣпоститѣ въ Българіѫ не трѣбва да влѣзватъ въ това число. Портата не е отговорила еще на това опрѣдѣление на амнистіѫтѫ отъ Лорда Дерби.

—

Единъ телеграмъ *Бордеано* изъ Парижъ отъ 4 Април. (н.) казува: «Посланицытѣ на шестьтѣхъ великы Силы твърдѣ на скоро ще са завърнѫтъ въ Цариградъ.

— Другъ единъ телеграмъ отъ сѫщѫтѫ Агенціѫ изъ Берлинъ и отъ сѫщѫтѫ датѫ казува: «Полуофиціалнытѣ германскы вѣстници са надѣятъ, че споразумѣнието между Силытѣ ще накара отоманското правителство да избѣгне войнѫтѫ.

—

Въ недѣлѫ Черногорскытѣ прѣдставители имѣхѫ едно свиждание съ Сафветъ паша. Тѣ не получили окончателенъ отговоръ.

—

Сенатътъ. — До сега Сенатътъ са е занимавалъ с мо съ разискването на своя вѫтрѣшенъ правилникъ. Една комиссія състояща отъ подпрѣдсѣдателя Аврифи паша отъ Ахмедъ Джелялъ паша, отъ Риза ефенди, отъ Сервиченъ ефенди и отъ Костаки бея, бѣше натоварена да приготви единъ проектъ за адресъ въ отговоръ на царското слово. Този проектъ са пріелъ въ послѣднитѣ засѣданія съ малкы нѣкои измѣненія.

—

Али Санбъ паша са наименова командантинъ на третего военно тѣло, вмѣсто Дервишъ паша, който са опрѣдѣли Валія на Солунскыя вилаетъ.

—

Сандъ паша, Варненскыйтъ мютесарифинъ са опрѣдѣли за такъвъ въ Тулчѫ и за прѣдсѣдатель на Дунавскѫтѫ коммисіѫ, като замѣстя тѣй Аали бея, който са наименова управитель въ Варнѫ.

—

Вапорътъ *Батумъ* трьгнѫ въ недѣлѫ за Варнѫ, натоваренъ съ говеда и съ военны припаси.

—

Вапорътъ *Бабель* трьгнѫ за Антиварі, натоваренъ съ военны припасы. Той трѣбва да са спрѣ въ Солунъ, отъ гдѣто ще вземе едно количество припасы.

—

Америка. — За прѣдсѣдатель на Съединенытѣ Щаты въ Америкѫ са избралъ г. Рутерфордъ Хагесъ, съ 185 гласа, а за Подпрѣдсѣдатель г. Виліамъ Виллеръ, съ 186 гласа. Всичкытѣ избиратели гласове сѫ были 368, и законното вышегласіе е было, слѣдователно, числото 185. Службата на избранытѣ почнува отъ 4 Марта 1877 и ще трае 4 години.

—

По поводъ на статиитѣ, които са появихѫ въ Stamboul по българскытѣ работы, ный счетохмы за своійѫ длъжность, като Българскы публицистъ, да направимъ нѣколко размышленія върху тѣзи статіи. По едва що написахмы първѫтѫ уводнѫ статіѫ на тѣзи размышленія, прѣди даже да изсѫхне мастилото на послѣдния брой на листътъ ни, благородныйтъ нашъ събратъ са намѣрилъ докаченъ, и за това той въ листътъ си отъ срѣдѫ напада *Напрѣдъкъ*, който споредъ него, былъ русскы органъ.

Ный ще отговоримъ, че нашийтъ листъ не е нито русскы, нито англійскы, но българскы органъ, и по длъжность ный браннмъ, до колкото можемъ, интересытѣ на народътъ, на който принадлѣжимъ, интереси, които намъ сѫ по мили, нека ни позволи това «Stamboul», отъ колкото на благородныйтъ нашъ събратъ. Впрочемъ оружието, което са употребява противъ насъ, толкози много е употребено, щото са е изпохабило вече, та за това не са свѣнимъ да кажемъ, че подобны обвиненія, каквито стрѣля «Stamboul» противъ насъ, показватъ повече гнѣвътъ на обвинителя, отъ колкото виновностьтѫ на обвиняемыйтъ.

—

Пишатъ изъ Серверѫ-Ревіѫ (въ Испаніѫ) отъ 9 Марта (н). — "Една много важна работа са случи въ този градъ. Единъ богатъ человѣкъ, доста познатъ въ тыя мѣста по своитѣ напрѣдъчни мнѣнія, отказа, на смъртния си часъ, да са исповѣда и да са причести, вопрѣки молбытѣ на фамилиѫтѫ му и назагваніята на неговытѣ най добры прѣятели. Но едно врѣме обаче помыслихѫ, че неговото рѣшеніе са е прохѣнило, и попътъ отъ тѫзи споріѫ са прѣдставя прѣдъ лѣгалото на умирающія; той останѫ непрѣклонимъ, и не рачи ни да чуе думытѣ на попътъ. Послѣдній са оттегли, но казя съ высокъ гласъ на присѫтствующытѣ, че щомъ смъртта вдъри този грѣшникъ, діаволътъ ще дойде лично да го грабне.

Подиръ два дни, всичката фамилія бѣше подъ мъртвото тѣло на покойныйтъ, което щѣхѫ подиръ нѣколко часа да погребятъ, когато изведнѫждъ вратата на стаіѫтѫ, въ която бѣше умрѣлыйтъ, са отворихѫ съ трѣскъ и едно неописуемо сѫщество, облѣчено съ черны дрѣхы, въоружено съ единѫ голѣмѫ вилѫ, и което раздаваше смрадъ като сиирурѣ и влачеше единѫ голѣмѫ опашкѫ, хвърли са съ хучение въ срѣдѫтѫ на присѫтствующытѣ.

„Отъ първо страхътъ и слайванието произведохѫ своето дѣйствіе; на женытѣ принадлѫ и присѫтствующытѣ мѫжье гы послѣдвахѫ.

„При все това, единъ слуга отъ кѫщѫтѫ, който бѣше занятъ въ едно ближне отдѣленіе, като чу виковетѣ и единѫ голѣмѫ врѣвѫ, помысли по часътъ че сѫ нападнѫли злодѣйци. Дръпва единъ пъленъ револверъ, прѣминува прѣзъ единъ тъмнъ и тѣсенъ прѣходъ и сполучва да влѣзе въ стаіѫтѫ на умрѣлыйтъ.

„Тамъ, той са уплаши, като видѣ діаволътъ; но като е помыслилъ, разбира са, че е по добрѣ той да убие діаволътъ, нежели да бѫде убитъ той отъ него, изтървѣва три пѫти съ оружието си и почти все сполучливо; тозъ часъ, хученіето на фантастическото сѫщество са промѣни на охкания; послѣ всичко мълкнѫ, и нѣколко минути подиръ това допочадѣето на покойныйтъ, като са свѣсти, видѣ прѣдъ себе черковныйтъ клисаръ отъ махалатѫ, прѣоблеченъ въ діаволъ, съ три куршуна въ градѣтѣ и с[illegible] пѣнѫ на устнытѣ си.

„Властьта са намѣси и пристѫпи въ [illegible] което причини затварянето на четворица [illegible] духовенството

„Нещастныйтъ клисаръ го законахѫ [illegible] и слугата са освободи слѣдъ кратко едно за[illegible]

ТЕЛЕГРАМЫ.

—

Рагуза, 11/23 Мар. —(Сл. Цет.) Ни 7/19 [illegible] 1,000 Турци подъ прѣводителството на [illegible] вачкыйтъ Каймакаминъ нападнѫхѫ селото Ок[illegible] избихѫ жителитѣ му. Въстаницытѣ отъ [illegible] нападнѫхѫ и гы принудихѫ да бѣгатъ съ [illegible] загубы. Много Христіани избѣгахѫ въ [illegible].

Цариградъ, 15/23 Марта. — [illegible] Англія съвѣтувала Портѫтѫ да устѫпи [illegible] слѣдъ като са съборятъ укрѣпленията [illegible] тата не мысли това устѫпваніе за възможно [illegible] това условіе. Черногорскытѣ прѣдставители [illegible] графирахѫ днесъ въ Цѣтинѫ, че Портата [illegible] да устѫпи Никшичъ, Кучи Колашинъ, а [illegible] само по прѣди показанытѣ земи. Тѣ пытатъ [illegible] какво трѣбва да правятъ въ този случай

Лондонъ, 19/31 Марта. — Морнинг [illegible] очаква незабавното подписваніе на протокола [illegible] сли, че Царьтъ ще даде поржчителства за [illegible] ржкванието, които ще дозволѫтъ на Европа [illegible] ва, че бурята, която іѫ застрашаваше, е отстранена.

Лондонъ. 19/31 Марта — Протоколътъ е [illegible] писалъ днесъ Той тържественно призовава Турція да испълни реформытѣ; но пріемането на протокола отъ Турціѫ не са изискува

Лондонъ. 2 Априлія (н.) — Г. Лайардъ [illegible] очаква въ сѫбботѫ и ще бѫде идущѫтѫ [illegible] въ Цариградъ.

Прѣдставителитѣ на Силытѣ подписахѫ единъ документъ, който съдержава разясненията отъ [illegible] Шувалова относително до воліѫтѫ на Россія [illegible] обезоружи.

Лондонъ, 3 Апр (н.) — „Морнинг Пост" казва, че наданието на Г. Бисмарка ще отдалечи [illegible] причинѫ на смущенията и ще осигури мира.

Лондонъ, 3 Апр. (н.) — Въ четвьртъкъ [illegible] вителството ще поднесе на Камерѫтѫ протокола [illegible] който са подписа отъ шесть тѣхъ Сили.

Парижъ, 19/31 Марта. — Мидхадъ паша [illegible] въ Ницѫ. — Контъ Арнимъ е тѣжко болен [illegible] сѫщый градъ.

Парижъ, 2 Април. (н.) — Г. Марвиръ [illegible] куртъ дойде отъ Лондонъ съ протокола, който [illegible] подписа.

Парижъ, 4 Април. (н.) — Споредъ „Temps" Г. Бисмаркъ ще вземе дозволеніе за отпуска [illegible] отъ 6 мѣсеца. Той искалъ да остави на другите [illegible] ворностьтѫ за рѣшенията, които ще са взематъ [illegible] Россія поиска да извлѣче отъ протокола военни [illegible] послѣдствія

Протоколътъ ще са обяви офиціално на Портата [illegible] посрѣдствомъ Россіѫ.

Г. Лейардъ дойде въ Парижъ Той ще ся [illegible] петъкъ.

Марсилія, 2 Април. (н.) — Мидхадъ паша [illegible] де тука Той ще иде въ Барцелонѫ и въ Мадрид [illegible] отъ гдѣто ще иде въ Бордо и въ Парижъ.

Букурещъ, 2 Априлія (н.) — Единъ [illegible] офицеринъ направилъ условія съ компаніѫтѫ [illegible] лѣзницытѣ за да развѣрне по домоветѣ имъ [illegible] дата българскы и русскы волентиры които сѫ [illegible] нѫли въ Кладово

С.-Петерсбургъ, 2 Април. (н.) — Пишатъ изъ Лондонъ като казватъ че протоколътъ [illegible] писалъ на 19] 1 Марта въ Лондонъ, прилагатели [illegible] кажѫтъ, че протоколътъ ще са съобщи на Портата [illegible] незабавно.

Берлинъ, 2 Марта (н.) — Г. Бисмаркъ [illegible] ме подиръ малко едно позволеніе за расхода [illegible] то отдавна е ималъ намѣреніе да направи.

Г. Буйзовъ ще го замѣстя въ вѣнкашнытѣ [illegible] ты и г. Кампхаузенъ въ вѣтрѣшнытѣ.

Берлинъ, 3 Апр. (н.) — Г. Бисмаркъ [illegible] оставѫтѫ, по причинѫ че Императорътъ отказа [illegible] да му даде распусъ за единѫ годинѫ.

Берлинъ, 4 Април (н.) — „Корреспонденцъ провенсіалъ" утвѣрдява, че Г Бисмаркъ [illegible] далъ оставкѫтѫ по причинѫ на здравието си. Императорътъ ще му даде, както са види, единъ [illegible] отпускъ, като го уволни отъ всичкытѣ работы. [illegible] Бисмаркъ ще иде въ Лауенбургъ.

Бѣлградъ, 3 Апр. (н.) — Завчера изпукана стъклата на прозорцытѣ на Италіянското посолство. Офиціалныйтъ вѣстникъ изявява скърбѫтѫ на правителството по причинѫ на това омразно дѣло, извършено отъ двама млады чужденцы

Една особена комиссія са опрѣдѣли за да изработи единъ проектъ за прѣустроението на войскытѣ.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЬ.

Настоятелството на българското училище въ Цариградъ (Ортакьой) изявява своійтѫ явнѫ благодарность къмъ слѣдующытѣ лица, които благоизволихѫ да подарятъ за поддръжанието на реченото училище.

Харалампи Левтеровъ		Лир. Тур.	
Джорджу Мончовъ	отъ Търново	„ „	
Димитръ Инакевъ	отъ Търново	Ср. Мед.	
Дим. П. Джеферовъ	„ „	„ „	1
Янко Х. Недѣлковъ	„ „	„ „	1
Стефанъ Симеоновъ	„ „	„ „	
Дим. Г. Бърневъ	„ Разградъ	„ „	
Гаю Ив. Черневъ	„ „	„ „	1
Байку Томановъ	„ О Пазаръ	„ „	1
С. П Іор Х Дѣчовъ	„ „	„ „	1
Георг. Василовъ	„ Джумая	„ „	1
Симеонъ Димовъ	„ „	„ „	1
Яню Нейчовъ	„ „	„ „	1
Панаіотъ Станчевъ	„ „	„ „	1/2
Брат. Ив. Добрювы	„ „	„ „	1/2
Анаст. Др Куюмдж.	„ „	„ „	1
Василъ В. Бърневъ	„ „	„ „	1
Георги Тиѳтиковъ	„ Пловдивъ	„ „	2 1/2
Павли Нейчовъ	„ Русчукъ	„ „	1/2
А. П. Магловъ	„ „	„ „	1/2
Иванъ Хр. Мичевъ	„ Тулча	„ „	1
Юрданъ Ексарховъ	„ „	„ „	1
П. Янковъ, Панчевъ	„ „	„ „	1
Георг. Ив Лазаровъ	„ „	„ „	1
Коста Х Мичевъ	„ Ловечъ	„ „	2
Гиню Бободалъ		„ „	1
Хр С. Бояновъ	„ Чирпанъ	„ „	1 1/2
Стефанъ Поповъ	„ „	„ „	1
Илія Тодоровъ	„ Шумнъ	„ „	1
Иванчо Ж. Поповъ	„ „	„ „	2
Марку Нейчовъ	„ Кюстенджа	„ „	1/2
Вас Филиповъ хаид.	„ Джумая кайме гр		20
Харалампи Палазовъ	„ „	„ „	9
Вълку Геновъ	„ Чирпанъ	„ „	3
Сава Иванчовъ	„ Балчикъ	„ „	19 1/2

Ортакьой 23 Марта 1877.

—

Училищното настоятелство отъ Сарасасухъ изявява публично своійтѫ благодарность къмъ родолюбивый Г-на Колю Педевъ, за гдѣто благоволилъ да подари отъ В. «Напрѣдъкъ» едно годишно течение на бѣдното имъ училище. Тѫй сѫщо благодари то и на Г-на Радя Кирянова отъ Тулча, който подарилъ на сѫщото училище единъ хартиѫ «Европейска Турція».

Да живѣятъ такивзи народолюбци.

Саржасухъ 1877 Февр. 25